

Västra Nylands räddningsverks
servicenivåbeslut 2021-2024

INNEHÅLL

1 Allmänt.....	4	3.3 Räddningsverksamhetens särdrag.....	42
1.1 Inledning	4	3.3.1 Räddningsdyknings- och ytbärgningsberedskap	42
1.2 Strategier och planer som styr verksamheten.....	4	3.3.2 Bekämpning av oljeskador	45
1.3 Servicenivåbeslutets beredning och riskanalys.....	6	3.3.3 Att varna befolkningen och olyckskommunikation.....	48
1.4 Översikt över det ekonomiska läget	9		
1.5 Kompakt översikt av perioden 2014-2020.....	10	4 Stöd för kommunernas beredskapsplanering.....	50
2 Förebyggande av olyckor	12	5 Prehospital akutsjukvård	51
2.1 Ordnande av tjänsterna och resurser.....	12	6 Utvecklingsplan.....	53
2.2 Beskrivning av tjänsterna, målen och servicenivån.....	14	7 Servicenivåbeslutets giltighet och uppföljning.....	56
2.2.1 Tillsynsverksamhet.....	14	Riskrutorna 2020 i Västra Nyland.....	57
2.2.2 Kemikalietillsyn.....	16		
2.2.3 Säkerhetskommunikation.....	17		
2.2.4 Experttjänster inom förebyggande av olyckor.....	18		
2.2.5 Brandutredning och uppföljning av olycksutveckling	20		
3 Räddningsverksamheten.....	21		
3.1 Ordnande av tjänsterna och resurser.....	21		
3.2 Räddningsverksamhetens aktionsberedskap	21		
3.2.1 Räddningsverksamhetens personalresurser och -formationer	25		
3.2.2 Räddningsverksamhetens brandstationsnätverk och utrustning...	27		
3.2.3 Planer för räddningsverksamheten	30		
3.2.4 Räddningsverksamhetens ledningssystem och verksamheten i lägescentralen.....	32		
3.2.5 Aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten	35		
3.2.6 Samverkan inom räddningsverksamheten.....	38		
3.2.7 Aktionsberedskap i störningssituationer och undantagsförhållanden.....	40		

Redaktörer: Pauliina Kopra ja Minna Halén.

Bilder: Bojken Dalipaj, Minna Halén, Pauliina Kopra, Victor Lang, Maria Lundström, Antti Partinen, Samuel Saarinen, Antti Sjöblom, Tatu Solin, Susanne Vuorinen.

Karta: Västra Nylands räddningsverk (Källmaterial: Lantmäteriverket och Räddningsväsendets resurs- och olycksstatistik PRONTO.)

Layout: Esbo stad / Kommunikation

Översättning: Grano Translation Services och Esbo stad, översättningstjänster

ISBN (pdf): 978-951-857-915-4

ISBN (tryckt): 978-951-857-906-2

Newprint Oy, 2020

BEGREPP

LOKALT RÄDDNINGSVÄSENDE

Kommunerna ansvarar i samverkan för räddningsväsendet (det lokala räddningsväsendet). Enligt 25 § i räddningslagen (379/2011) ska det lokala räddningsväsendet ha ett räddningsverk för skötseln av uppgifterna inom räddningsväsendet. Det lokala räddningsväsendet kan i räddningsverksamheten anlita en frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår, militärbrandkår (avtalsbrandkårer) eller någon annan sammanslutning som är verksam i räddningsbranschen enligt överenskommelse med dem.

RÄDDNINGSSOMRÅDE

I vårt land svarar kommunerna i samverkan för räddningsväsendet på ett av statsrådets fastställt område. I Finland finns 22 räddningsområden.

RÄDDNINGSSFORMATION

Organiserad grupp som deltar i räddningsverksamheten och den räddningsutrustning som den använder. Räddningsformationer är en räddningsenhet, en räddningsgrupp, en räddningspluton, ett räddningskompani och en räddningssammanslutning.

En räddningsenhet är en verksamhetshelhet som består av en person eller personal, fordon och utrustning och som är förmögen till självständig verksamhet. En räddningsgrupp består av en ledare, minst tre och högst sju personer samt fordon och utrustning som lämpar sig för uppdraget. En räddningspluton är en räddningsformation som består av en ledare, minst tre och högst fem räddningsenheter. Ett räddningskompani är en räddningsformation som består av en räddningsledare, ledarens stab, minst tre och högst fem räddningsplutoner. En räddningssammanslutning består av flera räddningskompanier. En räddningssammanslutning bildas vid behov vid storolyckssituationer.

PRESTATIONSFÖRMÅGA

Prestationsförmåga betyder befintlig förmåga att klara av en viss uppgift.

PRESTATIONSKRAV

Prestationskrav betyder de bestämda krav som systemet ska klara av på basis av hot, risker och kundförståelse.

AKTIONSBEREDSKAP

Räddningsverksamhetens aktionsberedskap består av fem delfaktorer: personalstyrka och kvalitet, materielmängd och kvalitet, på förhand uppgjorda operativa planer, hur ledningen är organiserad samt räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid.

LEDNINGSSYSTEM

Ledningssystemet är att samla information, lägesbild, situationsförståelse och reglering av beredskapen samt ledning av räddningsverksamheten och beslutssystem för att stöda ledningsverksamheten. Det är ett ledningssystem med beslutsnivåer som är dimensionerat enligt hotbilder eller olycks-situation. Ledningssystemets uppgift är att få räddningsverksamheten att fungera så effektivt som möjligt.

LEDNINGSCENTRAL

En funktionell helhet som grundats för ledning av verksamheten och omfattar personal, utrymme och utrustning, Ledningscentralen ska vid behov kunna koordinera effektiv användning av räddningsväsendets och samarbetssektorernas resurser. Räddningsverket har en ledningscentral varifrån man leder regleringen av räddningsverkets beredskap och vid behov räddningsverksamheten.

1 ALLMÄNT

1.1 INLEDNING

Västra Nylands räddningsverk svarar enligt 27 § i räddningslagen på sitt räddningsområde för övervakning i anslutning till förebyggande av olyckor och egen beredskap, styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation och räddningsverksamhet samt att producera prehospital akutsjukvård enligt vad som överenskommits med sjukvårdsdistriktet. Dessutom stödjer räddningsverket beredskapsplaneringen i kommunerna på sitt område.

Västra Nylands räddningsverk sköter sina uppgifter underställd räddningsverkets direktion. Räddningsverket leds av räddningsdirektören. Räddningsverkets organisering bestäms i den av Esbo stadsdirektör fastställda verksamhetsanvisningen för affärsverket Västra Nylands räddningsverk (2019). Räddningsverket indelas i serviceproduktion, stödtjänster, förebyggande av olyckor, räddningsverksamhetens och den prehospitala akutsjukvårdens serviceenheter. Serviceproduktionen indelas i tre serviceområden: västra serviceområdet, östra serviceområdet, norra serviceområdet.

Enligt 29 § i räddningslagen beslutar det lokala räddningsväsendet om servicenivån efter att ha hört kommunerna. Räddningsväsendets beslut om servicenivån ska motsvara lokala behov och olyckshot. Räddningsverket utarbetar beslut om servicenivån där det ska redogöras för vilka faror som finns i området, bedömas vilka risker de medför, fastställas verksamhetsmål och tillgängliga resurser samt servicen och servicenivån. Servicenivåbeslutet ska också innehålla en plan för utvecklande av servicenivån.

Strukturen i servicenivåbeslutet är enhetlig med servicenivåbesluten i räddningsverken i Nyland och i beslutet beskriver man centrala tjänster som räddningsverkets kund får. Innehållet styrs av räddningslagen och inrikesministeriets anvisning om servicenivåbeslutets innehåll och struktur. Beredningsprocessen för servicenivåbeslutet beskrivs noggrannare i kapitel 1.3.

1.2 STRATEGIER OCH PLANER SOM STYR VERKSAMHETEN

Kommunerna svarar i samverkan för räddningsväsendet på det område som statsrådet beslutat enligt 24 § i räddningslagen. Västra Nylands räddningsområde består av Esbo, Hangö, Ingå, Grankulla, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Västra Nylands räddningsverk ser i sitt område till skötseln av de uppgifter som stadgas i räddningslagen enligt samarbetsavtalet med kommunerna.

Västra Nylands räddningsverks värden, verksamhetsidé och vision ingår i räddningsverkets strategi. Räddningsverkets strategi styr räddningsverkets verksamhet och i servicenivåbeslutet beslutar man om servicenivån.

Med strategin styr man räddningsverket så att den bestämda servicenivån uppnås och upprätthålls. Strategin beskriver också räddningsverkets sätt att fungera.

Räddningsverkets strategi härleds från räddningsväsendets nationella strategi, ansvarskommunen Esbos strategi, det vill säga Berättelsen om Esbo och därutöver har man beaktat nio andra kommuners strategier. I administrativa ärenden följer man ansvarskommunen Esbos linjedragningar i **Berättelsen om Esbo**. Räddningsverkets verksamhet styrs även av andra nationella linjedragningar och strategier som presenteras kort nedan.

Räddningsväsendets strategi till år 2025 blev färdig i maj 2016. Enligt strategin är räddningsväsendets vision till år 2025 ett tryggt och kriståligt Finland – i samarbete. I strategin sammanfattas räddningsväsendets verksamhetsidé på följande sätt: räddningsväsendet ska förbättra samhällets säkerhet under alla förhållanden i samarbete med andra aktörer genom att minska olyckor, ansvara för räddningsverksamheten, delta i upprätthållandet och utvecklingen av den civila beredskapen, begränsa konsekvenserna av olyckor i alla förhållanden och utnyttja samhällets räddningsberedskap i högre grad, och producera akutvårdstjänster enligt avtal med hälso- och sjukvården.

I strategin finns sju nationella mål: 1) räddningsväsendet har en helhetsbild av samhällets risker baserad på en kontinuerlig analys, 2) räddningsväsendet har beredskap att möta risker inom sitt verksamhetsområde, 3) räddningsväsendet är en stark samordnare och en pålitlig samarbetspartner inom civil beredskap, 4) tjänsterna är högkvalitativa, kostnadseffektiva och enhetliga, 5) var och en är medveten om och bär sitt ansvar för sin egen och organisationens säkerhet samt den omgivande säkerheten, 6) räddningsväsendet utvecklar aktivt sina rutiner och 7) personalen mår väl.

Verksamhets- och ekonomiplanen för inrikesministeriets förvaltningsområde 2018-2021 (IM 19/2017) samlar de viktigaste samhälleliga effektmålen inom förvaltningsområdet som utgör underlag bland annat för redogörelsen för den inre säkerheten och regeringsprogrammet och regeringens halvtidsöversyn. De samhälleliga effektmålen inom

inrikesministeriets förvaltningsområde under planeringsperioden 2018-2021 är 1. tjänsterna inom den inre säkerheten och myndigheternas handlingsförmåga ska tryggas i hela landet; 2. Den nationella säkerheten ska säkerställas; 3. Invandringen är under kontroll och stödjer samtidigt sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten. Verksamhetssätten ska utvecklas och servicenivån upprätthållas med hjälp av digitalisering och ny teknik i anslutning till punkterna ovan. Gällande räddningsväsendets effektivitetsmål ska man i servicenivåbesluten beakta målet i anslutning till räddningsverkens brådskande uppdrag.

Den senaste **strategin för den inre säkerheten godkändes 5.10.2017** av statsrådet. I strategin har man bestämt strategiska linjedragningar och tyngdpunkter för den inre säkerheten samt ett åtgärdsprogram som innehåller konkreta åtgärder. Enligt strategin är Finland det tryggaste landet i världen för att leva, bo, driva ett företag och arbeta. Strategin innehåller en framförhållningsandel där man beskriver förändringskrafter som påverkar den inre säkerheten inom den närmaste framtiden.

Säkerhetsstrategi för samhället 2017 är ett principbeslut av statsrådet som harmoniserar de nationella principerna för beredskapen och styr förvaltningsområdenas beredskap. I strategin beskrivs samhällets vitala funktioner, deras måltillstånd samt hotmodeller som äventyrar funktionerna i fråga och orsakar eventuella störningssituationer. I säkerhetsstrategin för samhället har speciellt beaktats beredningen av den regionala riskbedömningen som utgör grunden för riskanalys och servicenivåbeslut för räddningsverken i Nyland.

I statsminister Sanna Marins **regeringsprogram** (2019) ETT INKLUDERANDE OCH KUNNIGT FINLAND – socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle har antecknats att räddningsväsendets och nödcentralverksamhetens funktionsförmåga och resurser säkerställs genom att beakta nationella och regionala servicebehov. Räddningslagen ska revideras utgående från en övergripande utredning. I programmet har även nämnts att räddningsmyndigheternas lednings- och lägescentraler som helhet förenhetligas samt att man ser till att den kopplas till andra myndigheters

lednings- och lägescentraler. Regeringen ser också till att det finns ett rikstäckande brandstationsnätverk. Enligt regeringsprogrammet eftersträvar regeringen också att stärka forsknings- och utvecklingsverksamheten för räddningsväsendet och den civila beredskapen. I regeringsprogrammet har också antecknats att avtalsbrandkårernas verksamhetsförutsättningar som räddningsverkens partner förstärks och deras nuvarande och framtida utmaningar och särdrag identifieras. Enligt regeringsprogrammet ska den synergifördel som det nära sambandet mellan räddningsväsendet och den prehospitalkakutsvård för med sig tryggas i reformen av social- och hälsovårdsväsendet. Myndigheters och andra säkerhetsaktörers kritiska kommunikation och samarbete tryggas i hela landet. Verksamhetsförutsättningarna för det framtida bredbandsnätet för myndighetskommunikation (Virve) säkerställs med hänsyn till sårbarhet och riskfaktorer.

Räddningsverken i Nyland, Helsingfors, Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland har tätt samarbete i all sin verksamhet. Samarbetet grundar sig på ett samarbetsavtal och styrs av räddningsverkens direktörer.

En utvecklingsplan för samarbetet godkänns årligen av räddningsdirektörerna för fyra år i taget och bestämmer nyckelmålen som gäller vid ifrågasatt tidpunkt. Nyckelmålen som uppställts för år 2021 och som styr verksamheten var att förenhetliga kundservicen på Nylands område, att förbättra prestationsförmågan i anslutning till storolyckor och krävande ledningssituationer, att uppnå nivån enligt beslutet om servicenivå samt att förbättra arbetshälsan i en föränderlig verksamhetsmiljö.

Ett centralt mål under den kommande servicenivåbeslutperioden är planering av en gemensam ledningscentral för Nylandsområdet och påbörjande av dess verksamhet. Räddningsverken i Nyland har även förberett sig på eventuella förändringar som reformen av social- och hälsovårdsväsendet för med sig för ordnande av räddningsväsendet på Nylands område. Ett centralt mål i samarbetet är att beakta att vi kan behålla servicenivån på minst nuvarande nivå oberoende av eventuella förändringar. Räddningsverken i Nyland vill även i fortsättningen samverka med sjukvårdsdistriktet för att producera prehospitalkakutsvård.

1.3 SERVICENIVÅBESLUTETS BEREDNING OCH RISKANALYS

Detta servicenivåbeslut berör tjänster producerade av Västra Nylands räddningsverk under åren 2021-2024. Förutom uppgifter enligt 27 § i räddningslagen beskriver man i servicenivåbeslutet även uppgifter som annan lagstiftning förutsätter och Västra Nylands räddningsverk producerar. Principerna för att producera prehospitalkakutsvård beskrivs kort i kapitel 5. Servicenivån för den prehospitalkakutsvården bestäms emellertid i sjukvårdsdistriktets servicenivåbeslut och i samarbetsavtalen.

Beredningen av servicenivåbeslutet har gjorts genom att följa räddningslagen (379/2011) och inrikesministeriets anvisningar. Noggrannare anvisningar om servicenivåbeslutets struktur, innehållskrav och beredningsprocess har getts i inrikesministeriets anvisning om servicenivåbeslutets innehåll och struktur (IM 17/2013). Enligt räddningslagen beslutar det lokala räddningsväsendet om servicenivån efter att ha hört kommunerna. Servicenivåbeslutet för Västra Nylands räddningsväsende godkänns av direktionen.

Enligt 28 § i räddningslagen ska räddningsväsendet ha en servicenivå som motsvarar de lokala behoven och olycksriskerna. Detta servicenivåbeslut grundar sig på av räddningsverken i Nyland (Helsingfors, Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland) i samarbete under åren 2018-2020 beredda riskanalys samt preciseringar gjorda för Västra Nylands räddningsområde. I riskanalyserna har presenterats beskrivning av verksamhetsmiljön och vad som har hänt och vad som förutspås förändras och förändringskrafter, centrala hot och risker identifierade på basis av olycksstatistik och expertbedömningar som räddningsverken ska ha beredskap för samt en uppskattning av servicenivån i förhållande till identifierade risker i riskanalysen.

I identifieringen av hot och risker i verksamhetsmiljön gällande dagliga olyckor har man utnyttjat uppgifter i Räddningsväsendets resurs- och olycksstatistik (PRONTO). För krävande situationer, storolyckor och störnings-situationer har man i riskanalysen för räddningsverken i Nyland tagit stöd av identifierade riskscenarion i Nylands regionala riskbedömning som utarbetats med samarbetsmyndigheter och preciserat dem speciellt ur räddningsverksamhetens synvinkel. Nylands regionala riskbedömning utarbetades år 2018 under ledning av räddningsväsendet medan den preciserar identifierade riskscenarion i den nationella riskbedömningen 2018 (IM 2019:5).

Enligt anvisningen för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet (IM 20/2012) har man i riskanalysen för räddningsverken i Nyland klassificerat Nylandsregionens riskrutor i riskklasser. I dimensioneringen av sin servicenivå använder Västra Nylands räddningsverk gemensamma kriterier för klassificeringen av en riskruta som gjorts av räddningsverken i Nyland. Kriterierna presenteras noggrannare i riskanalysen.

I servicenivåbeslutet fastställs verksamhetsmål och tillgängliga resurser för att producera servicen och servicenivån (RäL 29 §). I servicenivåbeslutet presenteras mål, resurser, och fastställd servicenivå skilt för varje servicehelhet som räddningsverket producerar. Servicenivån och de uppsatta målen för verksamheten grundar sig på riskanalys av verksamhetsmiljön, identifierade utvecklingsbehov i funktionerna samt det föregående servicenivåbeslutets uppföljning och bedömning.

Servicenivåbeslutet ska innehålla en plan om hur servicenivån ska utvecklas. Den i servicenivåbeslutet bestämda servicenivån har presenterats skilt för varje servicehelhet som räddningsverket producerar. I utvecklingsplanen (kapitel 6) beskrivs sådana beslut som berör servicenivån som ger upphov till att räddningsverket märkbart måste inrikta resurser eller funktioner på nytt eller orsakar kostnadseffekter.

Räddningsverket följer upp hur servicenivåbeslutet förverkligas och bedömer på basis av det om det är nödvändigt att ändra servicenivåbeslutet under servicenivåbeslutperioden. Uppföljning av servicebeslutet beskrivs i kapitel 7.

I servicenivåbeslutet har man gått igenom den service som räddningsverket producerar, beskrivit servicens nuläge och bedömningen av föregående servicenivåbeslutperiod enligt inrikesministeriets anvisningar, bestämt målen för verksamheten och bedömt behoven samt på basis av dem utarbetat beslut om servicenivån.

Räddningsdirektören beslutade om att påbörja beredningen av servicenivåbeslutet i januari 2020. Beredningen av beslutet påbörjades av två heltidsanställda personer i februari 2020. Beredningen av servicenivåbeslutet har beretts med gemensam tidtabell och enhetlig struktur med räddningsverken i Nyland.

Beredningen av servicenivåbeslutet gjordes i samarbete med räddningsverkets serviceenheter, processgrupper och i olika öppna tillställningar för personalen. Personalen har dessutom haft möjlighet att ge respons elektroniskt om utkastet i beredningsskedet.

Räddningsverkets direktion har informerats om beredningssituationen på varje möte år 2020. Under våren ordnades även möten med områdets kommuner. I mötena deltog ledande tjänstemän i kommunerna, förtroendevalda och direktionens medlemmar. På grund av Covid-19 situationen våren 2020 ordnades en stor del av mötena på distans. I de kommunspecifika sammankomsterna framkom bland annat beredskap för naturkatastrofer och skyddande av naturvärden, grundvattenområden, oljebekämpning, trafikolyckor, avtalsbrandkårsverksamhet, samarbete med kommuner och det kommande ekonomiska läget.

Under beredningen av servicenivåbeslutet genomfördes dessutom en elektronisk enkät för att kartlägga kundernas och intressegruppernas syn på de tjänster som räddningsverket producerar. Enkäten genomfördes på finska, svenska och engelska i maj 2020. Svaren har utnyttjats i beredningen av servicenivåbeslutet och som kundrespons för att utveckla verksamheten. Enligt responsen var tillgången till service, enhetlig service och tvåspråkighet centrala kundbehov.

Hörande av kommunerna om servicenivåbeslutet genomfördes elektroniskt under augusti-september. Räddningsdirektören godkände utlåtandeverionen som sänds till kommunerna. Om utkastet till servicenivåbeslut begärdes utlåtanden på bred front också av samarbetsmyndigheter, avtalsbrandkårer och andra samarbetspartner samt räddningsverkets personal.

Resultaten av hörandet av kommunerna och den övriga responsen som getts i utlåtandena beaktades i beredningen av det slutliga servicenivåbeslutet. Varje utlåtande behandlades och en sammanställning upprättades över dem. Till sammanställningen fogades också räddningsverkets bemötanden. Räddningsverkets direktion beslutade om servicenivån i november 2020. Det godkända servicenivåbeslutet tillställdes regionförvaltningsverket för respons. Servicenivåbeslutet för åren 2021-2024 träder i kraft 1.1.2021. Om beslutet informeras bland annat på räddningsverkets webbplats och i sociala medier. Beslutet kommer även till påseende på räddningsverkets webbplats.

Centrala förändringar som identifierats på Västra Nylands räddningsverks område är utvecklingen av befolkningsstrukturen, inverkan av lagstiftningen, teknologiska miljön och risker som klimatförändringen orsakar. Ur servicenivåns synvinkel måste man dels beakta växande stadscentrum och tätare byggande på vissa områden, och dels att befolkningen minskar och åldras i synnerhet på glesbebyggda områden. På täta tillväxtområden måste man beakta behovet av ökad service och på glesbebyggda områden att säkerställa tjänster som förutsätts för en tillräcklig säkerhetsnivå. Med tanke på planering av verksamheten måste man exempelvis utreda vilka

tjänster som produceras som närservice och vad som kan koncentreras till elektroniska distanstjänster. Dessutom måste man på vissa områden beakta till exempel antalet sommargäster och inverkan av årstiden som ändringar av servicebehovet.

Med tanke på utvecklingen av befolkningsstrukturen måste man dessutom beakta att invandringen fortsätter och att det är svårt att förutse invandringens storlek. Det kräver att personalen inom räddningsväsendet har allt mer språkkunskap och kännedom om olika kulturer.

Ur politikens och lagstiftningens synvinkel måste man till exempel beakta utvecklingen av lagstiftningen för byggande och att på basis av den stärka samarbetet med byggnadsplaneringen. Räddningsverket måste medverka för att säkerställa säkerheten för kunderna i byggandet och i den byggda miljön samt även för att säkerställa arbetssäkerheten för den egna personalen. Inverkan av annan lagstiftning på verksamhetsmiljön måste också beaktas förebyggande, till exempel ekologiska inverknings, nya energiformer, elbilar och solcellsenergisystem samt en ökning av laddningspunkter under jord.

Centrala olycksrisker på grund av klimatförändringen som speciellt kan särskiljas är stormar, översvämningar och skogsbränder. Västra Nylands räddningsverks område har ett omfattande kustområde, rikligt med sjöar och vattendrag samt grundvattenområden. I synnerhet beredskapssamarbetet för översvämningar måste utvecklas tillsammans med kommunerna.

Centrala identifierade olycksrisker är byggnadsbränder och risker för byggnadsbränder, vägtrafikolyckor, markbränder, brådska uppdrag för räddning av människa samt olyckor med farliga ämnen och oljeskador. Bakgrund till olycksriskerna som särdrag för området är också ökningen av mångformigt byggande, i synnerhet under jord och högt byggande. Trafikolycksriskerna påverkas av ett tätt landsvägsnät, stora trafikmängder, leder med höga hastigheter, tunnlar samt varierande omständigheter. Även ökning av spårtrafiken syns speciellt i huvudstadsregionen på grund av metron, Spårjokern, projektet Entimmetåget till Åbo och utvecklingen av stadsbanan.

1.4 ÖVERSIKT ÖVER DET EKONOMISKA LÄGET

Den kommunala ekonomin har försvagats kraftigt under de senaste åren. Situationen har dessutom förvärrats av coronapandemin vars verkningar kommer att fortsätta åtminstone under åren 2021-2022. Bruttonationalprodukten kommer att minska och detta kommer att ha betydande inverkan på den kommunala ekonomin. Budgeten och planen måste utarbetas så att strategin förverkligas och förutsättningarna för att sköta uppgifterna säkerställs.

I budgeten och ekonomiplanen föreslås hur funktionerna borde utvecklas och utreds hur finansieringsbehovet täcks. Ekonomiplanen utgör grunden för nästa års budget.

I de årliga ekonomi- och verksamhetsplanerna styrs användningen av medlen optimalt genom att beakta behovet av service, lagstiftning, gjorda beslut och produktivitetmålen. Planen godkänns av direktionen för Västra Nylands räddningsverk och den bifogas till Esbo stads budget. En detaljerad genomförandeplan för målen nästa år, ansvarspersoner och mätare utarbetas för räddningsverkets interna bruk efter att ekonomi- och verksamhetsplanen blivit godkända.

Räddningsväsendets interna finansiering under servicenivåbeslutperioden grundar sig till största delen på kommunernas betalandelar som fördelats i förhållande till invånarantalet i delägarkommunerna. Betalningsandelen bestäms enligt invånarantalet i början av budgetåret. Under servicenivåbeslutperioden 2014-2019 var räddningsverkets kostnader (brutto) i medeltal 66 € per invånare och budgeten för år 2020 cirka 67 € invånare enligt valutavärdet år 2013. Enligt valutavärdet 2020 var kostnaderna åren 2014-2019 i genomsnitt 68 € per invånare och budgeten 2020 är cirka 69 € per invånare. Som index har man använt prisindexet för kommunal basservice.

En allmän ekonomisk osäkerhet kommer sannolikt att fortsätta under hela servicenivåbeslutperioden. Kostnaderna för räddningsväsendet har ökat och kommer att öka under de kommande åren i synnerhet av övergången

till det lagstadgade skyddade TUVÉ-nätverket för säkerhetsmyndigheter samt att överföring av fordonskostnaderna från investeringarna till driftsekonomin för leasing. I Esbo har man startat tre nya brandstationsprojekt. Brandstationerna som färdigställs 2022 i Esboviken och Mårtensdal och 2024 i Otnäs kommer att öka räddningsverkets hyreskostnader. När brandstationen i Otnäs tas i bruk förutsätter det dessutom tilläggspersonal och utrustning.

1.5 KOMPAKT ÖVERSIKT AV PERIODEN 2014-2020

Västra Nylands räddningsverks förra servicenivåbeslut var i kraft 2014-2018. Servicenivåbeslutperioden förlängdes med två år på grund av landskapsberedningen och upphör att gälla i slutet av år 2020. Man ställde sex centrala preciserade mål för förra servicenivåbeslutperioden. Målen som ställdes var att områdets beredskap för storolyckor är god, att funktionernas kontinuitet är säkrad, att kunderna kan sköta om sin säkerhet på egen hand, att tjänsterna produceras kostnadseffektivt och högklassigt, att personalens kunskande och arbetshälsa har säkrats samt att den prehospitalkakutsjukvården har ordnats med samarbetsmodell på hela området.

Centrala förändringar som skedde under servicenivåbeslutperioden 2014-2020 som påverkade tjänsterna som räddningsverket producerar och prestationsförmågan var bland annat att första skedet i Västmetron färdigställdes och inledande av metrotrafiken i Esbo år 2017. Under den föregående servicenivåbeslutperioden utökades produktionen av prehospitalakutsjukvård till att omfatta hela räddningsverkets område. Under servicenivåbeslutperioden bereddes regeringen Sipiläs landskapsreform, och med den skulle de fyra räddningsverken i Nyland ha bildat ett landskapsräddningsverk. Beredningen av reformen avbröts i mars 2019. I regeringen Marins reform av social- och hälsovården och räddningsväsendet föreslås att det ska inrättas välfärdsområden till vilka produktionen av social- och hälsovård samt räddningsväsendet skulle överföras från 1.1.2023. Västra Nylands räddningsverks område skulle vara detsamma som Västra Nylands välfärdsområde. Lösningen i Nyland skulle avvika från det övriga landet så att det i landskapet Nylands område skulle finnas fyra välfärdsområden och dessutom skulle Helsingfors stad producera motsvarande tjänster och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt skulle inte delas upp.

Huvudmålet för verksamheten i Västra Nylands räddningsverks föregående servicenivåbeslutperiod har granskats ur tre bedömningssynvinklar som är härledda av strategin för Esbo stad som fungerar som ansvarig kommun för räddningsverket: Ur synvinkeln för Berättelsen om Esbo.

Förutom Esbo beaktades också de andra delägarkommunernas strategier när målen för servicenivåbeslutperioden utarbetades. Målen ställdes för hela servicenivåbeslutperioden.

Utvärderingssynvinklarna omfattade följande helheter: Resurser och ledning; personalens kunskande och arbetshälsa är säkrad, tjänsterna har producerats kostnadseffektivt och högklassigt. Kunder och tjänster; kunderna kan sköta om sin säkerhet på egen hand, prehospitalakutsjukvård har ordnats som en samarbetsmodell på hela området, livskraft, konkurrensförmåga och hållbar utveckling; områdets beredskap för storolyckor är god, funktionernas kontinuitet är tryggad.

Under servicenivåbeslutperioden 2014-2020 fanns 89 mål, och på basis av bedömningen har 65 av målen uppfyllts och 24 har inte uppfyllts. En del av målen som inte uppfyllts bedöms vara fortlöpande mål och en del av målen är inte längre väsentliga på grund av förändringar i verksamhetsmiljön och inte längre nödvändiga.

Ett exempel på de uppfyllda målen i det föregående servicenivåbeslutet var beskrivning och uppföljning av tillsynsverksamheten enligt tillsynsplanen. Räddningsverket har också effektiviserat sin verksamhet genom att utöka och förbättra partnerskapen samt samarbetet bland annat med andra räddningsverk, kommunernas byggnadstillsynsenheter samt genom att utveckla samarbetet med olika myndigheter. Dessutom har prehospitalakutsjukvård producerats enligt målen i samverkan i hela området.

Under föregående servicenivåbeslutsperiod beslutade direktionen för Västra Nylands räddningsverk slopa distriktssotningssystemet inom Västra Nylands räddningsverks område. Ändringarna i räddningslagen gällande ordnandet av sotningstjänster trädde i kraft 1.1.2019. Därför ankommer det inte längre på räddningsverket att bedöma sättet att ordna sotningstjänster.

Antalet felaktiga brandlarm har inte minskat enligt målet. Man arbetade dock aktivt och på bred front för att minska antalet felaktiga brandlarm.

Andra exempel på mål som bedöms vara fortlöpande mål för räddningsverket är uppdatering av planer samt upprätthållande och främjande av arbetsförmågan och arbetshälsa. Generellt bedömt är räddningsverkets

planer och anvisningar uppdaterade och svarar mot den förändrade omvärlden. Att upprätthålla och uppdatera planerna är ett fortlöpande arbete som i stor utsträckning utförs i samarbete mellan räddningsverken i Nyland.

Räddningsverkets arbetsklimat har följts upp i enkäten Kommun10 och med enkäter om stämning och arbetsförmåga. I sin helhet har Kommun10-resultaten utvecklats mot det bättre. Även sjukfrånvaron har minskat. Att upprätthålla och främja arbetsförmågan och arbetshälsan är dock ett fortlöpande arbete.

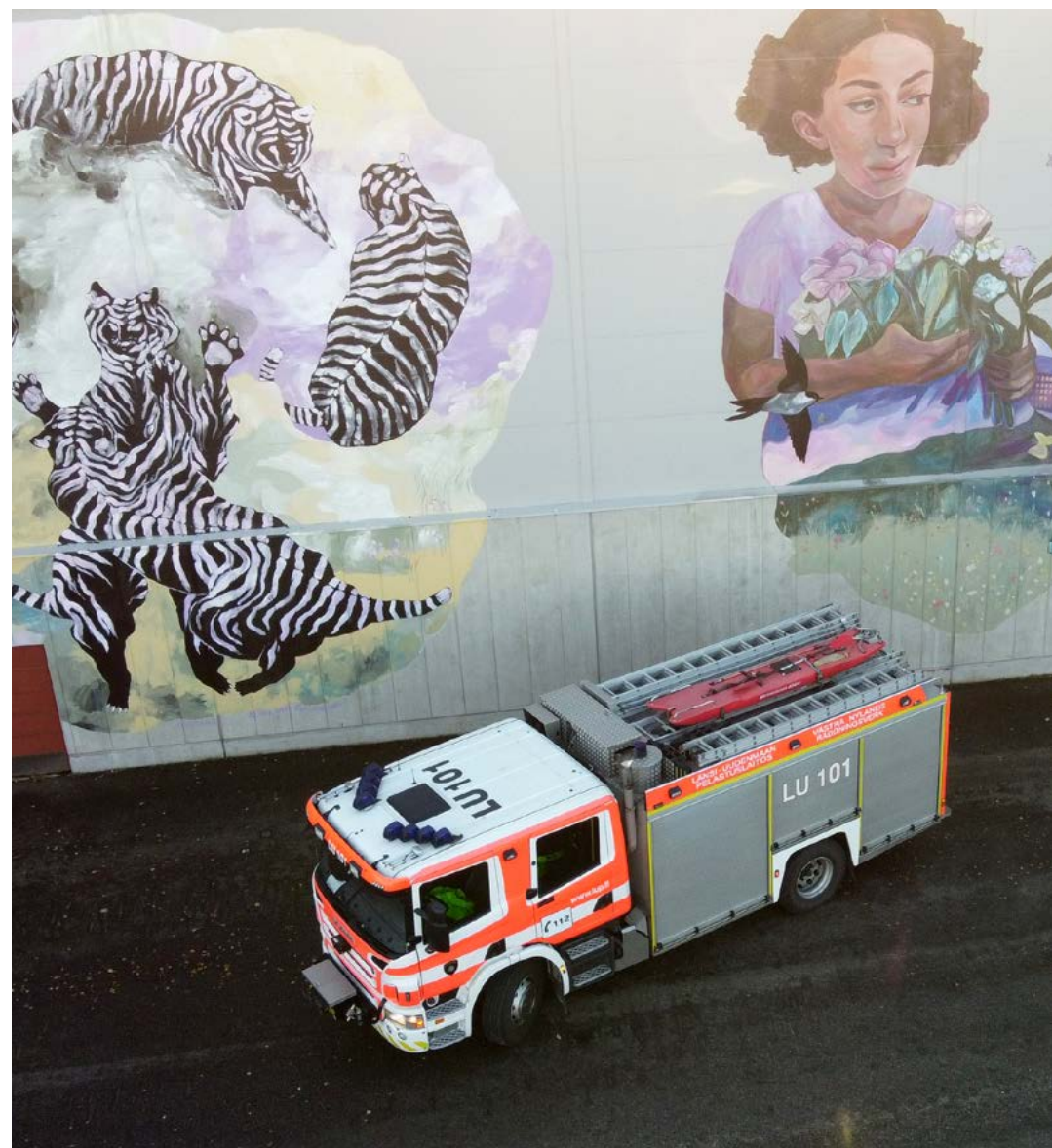
Målet om en hälsosam och trygg omvärld uppfylls åtminstone inte i fråga om vissa brandstationer med inneluftsproblem. Problemen är kända och de åtgärdas hela tiden tillsammans med fastighetsägarna, det vill säga städerna och kommunerna.

Ett av de mål som inte uppfylldes under föregående servicenivåbeslutssperiod är det statistiska målet för säkerhetskommunikation, att nå 20 procent av områdets befolkning. Trots befolkningsökningen och utan att öka resurserna har man dock effektiviserat verksamheten och nått 18 procent av befolkningen. Målen om effektivisering av egen beredskap på glesbygdsområdena har inte heller uppfyllts.

Man har inte lyckats utnyttja resultat som nåtts genom brandutredning i arbetet för att förebygga olyckor och i räddningsverksamheten med undantag av enskilda fall. Brandutredningen kommer i fortsättningen att utvecklas och åtgärderna har beaktats i utvecklingsplanen för servicenivåbeslutet.

Räddningsverket förfogar inte över ett enhetligt system enligt målen för bedömning av verksamheten och förbättring av kvaliteten. För kompetensledning finns det inte heller något system enligt målen.

I fortsättningen kommer bedömningen av föregående servicenivåbeslutssperiod och dess mål att behandlas noggrannare skilt för varje tjänst.

2 FÖREBYGGANDE AV OLYCKOR

2.1 ORDNANDE AV TJÄNSTERNA OCH RESURSER

Enligt 27 § i räddningslagen ska räddningsverket inom sitt område sörja för den styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation inom räddningsväsendet som syftar till att förebygga eldsvådor och andra olyckor och ha beredskap att avvärja olyckor samt till ändamålsenlig verksamhet i olycks-situationer och tillbud och när följderna av olyckor begränsas. Dessutom ska räddningsverket enligt 42 § i räddningslagen samarbeta med andra myndigheter och med sammanslutningar och invånare i området samt delta i lokalt och regionalt säkerhetsplaneringsarbete.

Med den styrning som hör till räddningsväsendet avses att främja, stödja och följa upp att skyldigheterna i räddningslagen förverkligas. I anvisningen om servicenivåbeslutets innehåll och struktur (IM 2013) linjeras att vid fastställande av räddningsverkets myndighetsstyrning ska man bland annat beakta styrning av uppgörande av räddningsplaner, styrning av uppgörande av utredningar om utrymningssäkerhet och bedömning av dem samt styrning av underhållet av räddningsväsendets utrustning.

Inom Västra Nylands räddningsverk sköter man dessa lagstadgade uppgifter inom tjänsterna för förebyggande av olyckor. Tjänsterna för förebyggande av olyckor indelas i tillsynsverksamhet, kemikalietillsyn, säkerhetskommunikation samt experttjänster inom förebyggande av olyckor. Tjänsterna beskrivs noggrannare i nästa kapitel. I kapitlet behandlas dessutom brandutredning och uppföljning av olycksutvecklingen.

Hur resurserna riktas till de olika tjänsterna inom förebyggande av olyckor bestäms årligen i planerna och serviceproduktionen för förebyggande av olyckor. Tillsynsverksamheten utförs av brandinspektörer, ledande brand-

inspektörer, brandmästare, säkerhetsutbildare, brandförmän, brandchefer och brandmän. Kemikalietillsyn utförs av brandinspektörer och brandmästare som en del av sitt arbete. Som helhet har 27 årsverken riktats till tillsynsverksamheten. Storleken på personalresurserna som används för säkerhetskommunikation är svåra att bestämma exakt, eftersom säkerhetskommunikation för kunderna är en del av all verksamhet inom räddningsverket. Man har årligen använt cirka sju årsverken för säkerhetskommunikation. Resurserna för säkerhetskommunikationen är för närvarande heltidsanställda säkerhetsutbildare och dessutom deltar övrig personal i säkerhetskommunikationen som en del av sitt arbete. I synnerhet brandinspektörerna och personalen inom räddningsverksamheten och den prehospitla akutsjukvården på brandstationerna har en väsentlig roll för att uppnå målen för säkerhetskommunikationen. Räddningsverket har

dessutom avtal med områdets avtalsbrandkårer och räddningsförbund för att förverkliga säkerhetskommunikationen. Fem årsverken har riktats till experttjänsterna.

Målen för att utveckla kvaliteten för tjänsten förebyggande av olyckor är att förenhetliga verksamheten samt aktivt samarbete. Samarbete och att förenhetliga kundservicen görs bland annat nationellt och tillsammans med räddningsverken i Nyland. I förebyggande av olyckor har kvalitativ bedömning under den gångna servicenivåbeslutperioden gjorts i tillsynsverksamheten, säkerhetskommunikationen och i styrningen av planering av byggande. I tillsynsverksamheten har bedömning av kvaliteten gjorts med två kundenkäter och på basis av uppföljning av protokollens kvalitet. Inom säkerhetskommunikationen har man gjort kundenkäter till vissa kundgrupper. I utvecklande av styrningen för planering av byggande har man utnyttjat tjänstedesign genom att i samband med det samla direktrespons av kunderna. Dessutom har vi fått respons genom räddningsverkets allmänna responskanaler. På basis av den kvalitativa bedömningen och responsen kan vi inrikta utbildning för att säkerställa personalens kompetens. Med hjälp av att upprätthålla och utveckla personalens kompetens kan vi svara mot behoven i en föränderlig verksamhetsmiljö.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Till förebyggande av olyckor har riktats 39 årsverken som omfattar resurser för såväl olika tillsyns- och experttjänster som säkerhetskommunikation och -utbildning.
- ✓ Förutom personal i huvudsyssla deltar även räddningsverkets övriga personal som en del av sitt arbete i förebyggande av olyckor.
- ✓ För uppföljning av olycksutveckling och brandutredning har riktats personalresurser som motsvarar ett årsverke.

2.2 BESKRIVNING AV TJÄNSTERNA, MÅLEN OCH SERVICENIVÅN

2.2.1 TILLSYNSVERKSAMHET

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Tillsynsverksamheten omfattar tillsynsuppgifter enligt räddningslagen, såsom olika brandsyner och dokumenttillsyn. Dokumenttillsynen omfattar bland annat övervakningen av räddningsplaner för allmänna tillställningar och självbedömning av brandsäkerheten i småhus. Vid behov kompletteras dokumenttillsyn med riktade brandsyner. Styrning och tillsyn av utarbetande av räddningsplan genomförs i anslutning till periodiska brandsyner och med dokumenttillsyn. Tillsynsverksamheten omfattar också tillsynsåtgärder som görs för att minska antalet felaktiga larm från automatiska brandlarmanläggningar samt tillsyn av styrning och skyldigheter för oljebekämpningsberedskap. Styrning av underhållet av räddningsväsendets anordningar och anläggningar har behandlats noggrannare i experttjänsterna för olyckor.

Tillsyn utförs på basis av tillsynsplanen och kemikalietillsynsplanen som görs upp separat och uppdateras årligen. Tillsynsplanen grundar sig på räddningsverkets beslut om servicenivå och på lokal riskbedömning. I tillsynsplanen beskrivs tillsynsverksamhetens innehåll, tillsynssamarbete med andra myndigheter, resurser som används för tillsynen samt uppföljning av tillsynsverksamhetens genomslagskraft och av hur den planerade tillsynen genomförts. I tillsynsplanen fastställs bland annat tillsynsintervallen noggrannare. I fråga om tillsynsobjekten är tillsynsintervallet högst fem år. I planering av tillsyn läggs vikt vid potentiell risk för personskada och brandsynsintervallen har gjorts tätare på förslag av Räddningsverkens partnerskapsnätverk i olika objekt för åldringsvård och i samlings- och affärsutrymmen. På basis av egendomsskaderisken görs dessutom tillsynsintervallen tätare i industri- och upplagringsobjekt. Riskbedömningen grundar sig på olyckor som skett på Västra Nylands område, resultat av brandutredningar och iakttagelser som gjorts på brandsyner. Tillsynsme-

toderna bestäms noggrannare i tillsynsplanen, såsom periodisk tillsyn, områdestillsyn, självbedömning av brandsäkerheten, tillsyn av tillfällig inkvartering och tillsyn av offentliga tillställningar. Personalen är tillräcklig för verksamhet enligt den nuvarande tillsynsplanen för att uppnå det statistiska målet.

Under den förra servicenivåbeslutperioden beslutade direktionen för Västra Nylands räddningsverk att avstå från distriktssotningssystemet på Västra Nylands räddningsverks område. Sotningsavtalen mellan räddningsverket och distriktssotarna upphörde 31.12.2017. Fr.o.m. 1.1.2018 har sotningen på Västra Nylands räddningsverks område ordnats på grundval av avtal mellan kommuninvånaren och sotningsföretagaren. Räddningsverkens skyldighet att ordna sotningstjänster på sitt område upphörde. Ändringarna i räddningslagen om ordnande av sotningstjänster trädde i kraft 1.1.2019. Räddningsverket behandlar anmälningar från sotare om observerade brister och riktar vid behov tillsynsåtgärder på basis av dem. För närvarande kommer det in föga anmälningar av sotare.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet med tillsynsverksamheten är att främja god säkerhetskultur på området och minska egendoms- och personskador som orsakas av eldsvådor. Målet med tillsynsverksamheten är att övervaka att boende, byggnaders ägare och innehavare samt olika verksamhetsidkare följer de skyldigheter som bestäms i räddningslagen såväl allmänna skyldigheter som skyldigheter för verksamhetsidkare, ägare och innehavare av en byggnad. Med tillsynsverksamheten strävar man också efter att säkerställa funktionsförutsättningarna i en olyckssituation för räddningsverksamheten och den prehospitla akutsjukvården.

Tillsynsverksamheten genomförs utifrån riskerna på grundval av brandutredning och statistisk uppföljning av olyckstätheten. Det kommer emellertid lite input för att inrikta den riskbaserade tillsynen och verksamheten måste utvecklas genom samarbete med brandutredningen och räddningsverksamheten.

Vi reagerar så fort som möjligt på anmälningar som tillställs av andra myndigheter om brandrisker eller olycksrisker. Antalet brandsyner i dessa så kallade brandriskobjekt kommer sannolikt att öka och man måste satsa och reservera resurser för att utveckla samarbetet mellan flera olika myndigheter i anslutning till verksamheten. Dessutom kan en ökning av främmande språk och kulturell mångfald ha inverkan på språkkunskapskraven för tillsynsverksamheten och behovet av tolkning.

Enligt prognosen kommer antalet tillsynsobjekt att öka, vilket måste beaktas med att bestämma tillräckliga resurser och beaktas i personalplanen. Dessutom har en ändring i räddningslagen år 2019 om beredskap för oljebekämpning och dess tillsyn gjort att det krävs resurser och kompetens. Upprätthållande och utvecklande av personalens kompetens måste speciellt beaktas och en tillräcklig prestationsförmåga för tillsynsverksamheten.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Tillsynsplanen utarbetas årligen utifrån riskerna.
- ✓ I tillsynsplanen bestäms noggrannare mål och metoder för att genomföra tillsynen.
- ✓ Personalens kompetens och prestationsförmåga upprätthålls planmässigt.
- ✓ Tillsynen av oljebekämpningsberedskapen är planerad och verksamheten etablerad.
- ✓ Kvalitetskontroll av tillsynsverksamheten görs regelbundet.

2.2.2 KEMIKALIETILLSYN

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Med kemikalietyllys avses tillsyn av farliga kemikalier och explosiva varor som enligt kemikalielagstiftningen är en uppgift som bestämts för räddningsmyndigheten. Kemikalietyllysen innehåller kemikaliebeslut som förutsätts för liten upplagring, expertutlåtanden, fyrverkeritillstånd för privatpersoner, beslut i anslutning till lagring av fyrverkeripjäser i affär, beslut i anslutning till specialeffekter vid allmänna tillställningar samt tillsynsuppgifter i anslutning till dessa funktioner. Kemikalietyllysen omfattar även inspektion före idrifttagning av oljeeldningsaggregat. Räddningsmyndigheten övervakar även förvaringen av farliga kemikalier, det vill säga litet innehav som inte förutsätter en anmälan.

Kemikalietyllysen genomförs enligt kemikalietyllynsplanen. Den nuvarande personalmängden är tillräcklig för att utföra kemikalietyllyn, men på grund av personalomsättningen är upprätthållande av tillräcklig kompetens en utmaning.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet med kemikalietyllysen är att förebygga och avvärja person-, miljö- och egendomsskador som orsakas av tillverkning, användning, förflyttning, lagring, förvaring och annan hantering av farliga kemikalier och explosiva varor. Räddningsmyndighetens mål är att sköta om dess föreskrivna tillsynsuppgifter, samarbeta med andra myndigheter och fungera som expert i ärenden inom ansvarsområdet.

En ökning av antalet objekt kan ha inverkan på kemikalietyllysen. Utveckling av teknologin medför utmaningar för kompetensen också för genomförande av kemikalietyllysen. För att säkerställa tillräcklig prestationsförmåga för kemikalietyllysen ska man även sköta om att upprätthålla personalens kompetens med utbildningar.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Kemikalietyllynsplanen uppdateras årligen.
- ✓ I kemikalietyllynsplanen bestäms specifika mål och metoder för att genomföra tillsynen.
- ✓ Kompetensen och prestationsförmågan för kemikalietyllysen upprätthålls planligt.
- ✓ Lagstadgade uppgifter genomförs enligt kemikalietyllynsplanen.

2.2.3 SÄKERHETSKOMMUNIKATION

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Säkerhetskommunikationen omfattar säkerhetsutbildningar, tillställningar för allmänheten, kampanjer samt styrning och rådgivning med målet att utveckla och stöda människors och sammanslutningars säkerhetsattityder, -kunskap och färdigheter. Målet för säkerhetskommunikationstjänsten är att stöda och handleda kunderna i att följa allmänna skyldigheter i räddningslagen och skyldigheterna för verksamhetsidkare och ägare och innehavare av byggnad. Med säkerhetskommunikation lär vi kunderna att identifiera risker och förebygga olyckor och farosituationer. I säkerhetsutbildningarna lär vi dessutom ut färdigheter såsom förstahandssläckning och livräddande första hjälpen, så att människor kan agera rätt i olika störnings- och olyckssituationer.

Säkerhetskommunikationen genomförs enligt säkerhetskommunikationsplanen. Säkerhetskommunikationsplanen uppdateras årligen. Den har dessutom innehållit en utvecklingsplan i enlighet med servicenivåbeslutperioden. I utvecklingsplanen har man planerat uppgifterna för varje år för att uppnå de kvantitativa målen.

I utarbetandet av säkerhetskommunikationsplanen har man beaktat strategin för det riksomfattande räddningsväsendet samt övriga dokument som styr säkerhetskommunikationen. Målgrupperna för säkerhetskommunikationen har valts enligt det livslopp som härletts från dem genom att beakta riskgrupper och deras referensgrupper. Riskbedömningen och uppföljningen av olyckstätheten samt brandutredning har inte inbringat tillräcklig input och information till stöd för att inrikta säkerhetskommunikationen.

Det kvantitativa målet för föregående servicenivåbeslutperioden att nå 20 % av de boende i området har uppställts på basis av den verksamhets- och ekonomiplan för räddningsväsendet som gällde när beslutet om servicenivå för åren 2014-2018 bereddes. Vi uppnådde det antalsmässiga målet ända till år 2017 huvudsakligen genom att rikta funktionerna på nytt. Efter det har vi inte längre nått målet och resultatet har etablerat sig i stora drag på nivån år 2017. Med nuvarande resurser kan vi inte nå det kvantitativa målet och hela områdets alla planerade målgrupper.

Säkerhetskommunikationen genomförs i regel enligt samma innehåll på Västra Nylands räddningsområde. Vi har följt riksomfattande linjedragningar i säkerhetskommunikationen där man beaktat kraven i lagstiftning och strategier. Räddningsverken i Nyland har dessutom förenhetligt kundservicen bland annat genom att ta fram gemensamma material för säkerhetskommunikationen. Planeringen av kampanj- och mediekommunikation och evenemang görs i tätt samarbete med räddningsverkets kommunikationsexpert.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet med säkerhetskommunikationen är att förbättra säkerhetskunskapen och -färdigheterna samt den egna beredskapen för boende och personer som arbetar på området. I riskanalysen för räddningsverken i Nyland har man granskat säkerhetskommunikationens inverkan och undersökningar som utvärderat inverkan. I undersökningarna har man observerat att säkerhetskommunikation och säkerhetsutbildning har en betydande inverkan på målgruppernas säkerhetskunnande och egen beredskap.

Enligt olycksstatistiken har man i allt flera eldsvådor utfört förstahandssläckning på Västra Nylands räddningsverks område. Förstahandssläckningen har i flera situationer på ett betydande sätt begränsat brandspridningen och således minskat följderna av eldsvådor.

Ökade naturkatastrofer och deras inverkningar ökar behovet av information hos räddningsverkets kunder. Betydelsen av kommunikation i störningssituationer ökar i och med kraven på snabb information samt vilseledande information. Detta är det skäl att beakta förebyggande som en del av säkerhetskommunikationen, styrningen, rådgivningen och planeringen av resurserna för dem.

För boende på glesbygden är egen beredskap viktigt på grund av längre aktionsberedskapstider för räddningsverksamheten. Betydelsen av egen beredskap framhävs då närservicen minskar. Den egna beredskapen för de boende kan förbättras med säkerhetskommunikation. Målen för stöd av egen beredskap på glesbygden eller riktad riskbaserad säkerhetskommunikation i föregående servicenivåbeslut har vi inte klarat av göra under den

nuvarande perioden förutom enskilda utbildningstillställningar. Som stöd för att rikta säkerhetskommunikationen behövs analyserad information om bedömningen av risker och uppföljningen av olyckstätheten.

För att stöda den egna beredskapen och säkerställa säkerhetsnivån på glesbygden kan vi utnyttja olika metoder för att förebygga olyckor, såsom områdestillsyn, säkerhetsiakttagelser och självbedömning av brandsäkerheten. I riskanalysen har man identifierat en växande roll på glesbygden för lokala organisationer och frivilligaktörer och organisationssamarbetet måste även beaktas i planeringen av säkerhetskommunikationen.

Ökningen av personer med främmande språk måste beaktas som en del av säkerhetskommunikationens språkurval och att satsa på klarspråk. Under den föregående servicenivåbeslutperioden har vi bättre nått invandrare och övriga grupper med främmande språk.

I säkerhetskommunikationsplanen bestäms årligen noggrannare metoder, målgrupper och resurser på basis av input av risker, tillsyn och brandutredning samt uppföljning av olyckor. Hur servicenivån för säkerhetskommunikationen förverkligas följs upp genom utvärdering av antalet förverkligade evenemang och tillställningar enligt säkerhetskommunikationsplanen.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ En plan för säkerhetskommunikationen utarbetas årligen.
- ✓ I säkerhetskommunikationsplanen bestäms noggrannare målgrupper och genomförandesätt på basis av lokala behov och olyckshot.
- ✓ Personalens kompetens och prestationsförmåga upprätthålls planmässigt.
- ✓ Vi upprätthåller och stöder avtalsbrandkårernas förmåga att producera säkerhetskommunikation enligt avtalen.

2.2.4 EXPERTTJÄNSTER INOM FÖREBYGGANDE AV OLYCKOR

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Experttjänsterna inom förebyggande av olyckor omfattar myndighetsstyrning, rådgivning och styrning i anslutning till markanvändning och byggnad, olika utlåtanden till myndigheter och samarbetssektorer samt bland annat styrning och rådgivning av jourhavande brandinspektör. Experttjänsternas kunder är bland annat myndigheter, de som ska påbörja byggprojekt, planerare, verksamhetsidkare, användare av byggnad och kommuninvånare. Till experttjänsterna för förebyggande av olyckor hör dessutom övrigt samarbete enligt 42 § i räddningslagen inom förebyggande av olyckor.

Med myndighetsstyrning avses styrning av räddningsplaner, handledning av utarbetande av utredningar om utrymningssäkerheten samt styrning av underhåll av räddningsväsendets anordningar och anläggningar. Styrning och rådgivning ger exempelvis jourhavande brandinspektör, brandmästare och lägescentralen. En del av styrningen och rådgivningen genomförs i samband med tillsynen och räddningsverksamheten samt med säkerhetskommunikationsmetoder.

Styrning och rådgivning av konstruktiv brandsäkerhet riktas till planläggning samt nybyggande och renovering. Myndighetssamarbete görs till exempel med planläggare om nya planer och planändringar samt med byggnadstillsynen genom utlåtanden i tillståndprocessen och när byggnader tas i bruk. Styrning av planering av konstruktiv brandsäkerhet ges till de som påbörjar byggprojekt och projektens planerare. För att utveckla och förenhetliga styrningen och handledningen av konstruktiva brandsäkerheten idkas också samarbete mellan räddningsverken i Nyland.

Under den föregående servicenivåbeslutperioden har samarbetet med kommunernas byggnadstillsyn och planläggare utvecklats och verksamheten etablerats. För objekt med utredning om utrymningssäkerheten har vi nått målen. Antalet felaktiga larm från automatiska brandlarmanläggningar har inte minskat enligt målet. Vi har emellertid främjat saken och åtgärder har gjorts för att minska felaktiga larm.

Samarbetet för förebyggande av olyckor omfattar även utvecklande av den lokala och regionala säkerheten i samarbete med områdets kommuner, polisen och andra aktörer. Räddningsverket har deltagit i lokal och regional säkerhetsplanering enligt kommunernas behov.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet för experttjänsterna inom förebyggande av olyckor är att främja en god säkerhetskultur på området. Målet med myndighetsstyrningen är att styra verksamhetsidkarna i att göra upp räddningsplaner och utredningar om utrymningssäkerheten. Målet är dessutom att påverka antalet felaktiga larm från automatiska brandlarmanläggningar genom handledning och styrning av underhållet av räddningsväsendets anordningar och anläggningar. Ökade krav vid byggande gör att även antalet brandtekniska anordningar i byggnader ökar. Det ökar även behovet av myndighetsstyrning i anslutning till dessa.

Med styrning och rådgivning av konstruktiv brandsäkerhet eftersträvar man att främja byggnaders användarsäkerhet och samtidigt garantera funktionsförutsättningarna för räddningsverksamheten och den prehospitäl akutsjukvården. Som en central förändringsfaktor i verksamhetsmiljön måste man beakta en växande befolkningssmängd och ökat byggande som beror på att befolkningen koncentreras till vissa områden samt förändringar i byggande som sker i verksamhetsmiljön. På grund av ökat byggande och varierande byggnadsbestånd finns det stort behov av rådgivning för nybyggande och renovering.

Enhetliga verksamhetssätt och enhetlig kundservice upplevs vara viktiga. Enhetliga verksamhetssätt främjas i myndighetssamarbetet samt i samarbetet med andra räddningsverk.

I räddningsverkets samarbetspromemorior och samarbetsavtal beaktas vid behov förutom samverkan inom räddningsverksamheten också samarbetet vid förebyggande av olyckor, såsom samarbetet med polisen i säkerhetskommunikationen. Samverkan behandlas närmare i punkt 3.2.6 Samverkan inom räddningsverksamheten.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Vi genomför styrning av planeringen av byggande i tätt samarbete med kommunernas byggnadstillsyn.
- ✓ Vi deltar i planering av markanvändning i samarbete med planläggarna.
- ✓ Vi erbjuder styrningstjänst för planering av konstruktiv brandsäkerhet för de som påbörjar byggprojekt.
- ✓ Personalens kompetens och prestationsförmåga upprätthålls planmässigt.
- ✓ Vi deltar i lokal och regional säkerhetsplanering enligt behoven.

2.2.5 BRANDUTREDNING OCH UPPFÖLJNING AV OLYCKSUTVECKLING

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Enligt 41 § i räddningslagen ska räddningsverket utföra brandutredning. Målet med brandutredning är att förebygga motsvarande olyckor och begränsa skador samt att utveckla räddningsverksamheten och aktionsberedskapen.

Vid brandutredning bedöms orsaken till eldsvådan och utreds i behövlig omfattning de faktorer som påverkat antändningen och spridningen av branden, de skador som branden orsakat och de faktorer som påverkat skadornas omfattning samt räddningsverksamhetens förlopp. Utredningens omfattning beror speciellt på hur allvarliga följderna av branden är.

Resurserna för brandutredningsgruppen har varierat årligen under den föregående servicenivåbeslutperioden. Gruppen har bestått av 5-10 personer. Man har årligen utfört brandutredning i 5-15 bränder/olyckor. Personalens deltagande i brandutredningsutbildningen har varierat. Utvecklande av kompetensen och prestationsförmågan har inte varit planmässigt. Deltagandet i riksomfattande temautredningar har varierat.

Målen för brandutredning under föregående servicenivåbeslutsperiod har inte uppnåtts. Utnyttjande av resultaten har inte varit planerat och regelbundet. Det har inte varit systematiskt möjligt att utnyttja utredningsresultaten i riskanalysarbetet och för att utveckla räddningsverkets verksamhet.

Enligt 43 § i räddningslagen ska räddningsverket följa hur olycksriskerna, antalet olyckor och olycksorsakerna utvecklas och utifrån de slutsatser som kan dras för sin del vidta åtgärder för att förebygga olyckor och förbereda sig på dem samt vid behov göra framställningar till andra myndigheter och aktörer. Om det till exempel sker en betydande ökning av antalet olyckor och orsakerna till olyckorna påvisar brister i säkerhetsarrangemangen eller i verksamheten ska man enligt anvisningen om aktionsberedskapen i första hand åtgärda sakerna med förebyggande av

olyckor. Ifall förebyggande verksamhet inte är möjlig eller tillräcklig ska man förbättra räddningsverksamhetens aktionsberedskap. Under den föregående servicenivåbeslutperioden har man utvecklat verksamhetsmodeller för uppföljning av olyckstätheten, men uppföljning och analys har inte genomförts planmässigt och regelbundet.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Resultaten av brandutredning och uppföljning av olyckstäthet ska utnyttjas i utvecklingen av förebyggandet av olyckor och räddningsverksamheten. Brandutredning ska vara ledd, planmässig och målinriktad. Dessutom måste man säkra tillräckliga resurser och tillräcklig prestationsförmåga för kompetens, redskap och utrustning.

Områdets olyckshot, antalet inträffade olyckor, läge samt uppföljning och analys av orsaker ska ske planmässigt och regelbundet.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Räddningsverket har tillgång till tidsenlig lägesbild om olyckstätheten.
- ✓ Uppföljningsresultaten av brandutredning och olyckstäthet utnyttjas planmässigt och regelbundet för att utveckla räddningsverkets verksamhet.
- ✓ En plan utarbetas årligen för brandutredning, och på basis av den bestäms kvalitativa och kvantitativa mål, resurser och prestationsförmåga.
- ✓ Personalens kompetens och prestationsförmåga upprätthålls planmässigt.

3 RÄDDNINGSVERSAMHETEN

Till räddningsverksamheten hör enligt 32 § i räddningslagen att ta emot larm; varna befolkningen; avvärja överhängande olyckor; skydda och rädda offer för olyckor samt människor, miljö och egendom som är i fara; släcka eldsvådor och begränsa skador samt ha hand om ledning, kommunikation, underhåll och andra stödfunktioner. Det lokala räddningsväsendet och räddningsverket har beredskap att sköta sin uppgift i dagliga situationer, störningssituationer i normala förhållanden samt i undantagsförhållanden.

3.1 ORDNANDE AV TJÄNSTERNA OCH RESURSER

Räddningsverksamheten ska vara snabb, effektiv och trygg i dagliga olyckor och i storolyckor. Räddningsverksamhetens beredskap planeras enligt räddningslagen och riksomfattande anvisningar. Man förmår upprätthålla räddningsverksamhetens aktionsberedskap också i störningssituationer och undantagsförhållanden.

Räddningsverksamhetens prestationsförmåga är dimensionerad att motsvara områdets risker och olyckshot. Västra Nylands räddningsverk har över 90 personer i beredskap dygnet runt inom räddningsverksamheten och den prehospitala akutsjukvården på olika håll av området. Heltidspersonalen inom räddningsverksamheten och den prehospitala akutsjukvården uppgår till cirka 600. I området fungerar dessutom personal i 40 avtalsbrandkårer (FBK), två militärbrandkårer, fyra sjöräddningsföreningar samt deltidspersonal i Tenala och Hangö. Avtalsbrandkårerna har cirka 1 000 brandkårister som enligt avtalen bland annat sköter om olika uppgifter inom räddningsväsendet. Dessutom har man ingått samarbetsavtal med grannräddningsverken (Helsingfors, Östra Nyland, Mellersta Nyland, Egentliga Tavastland och Egentliga Finland) om räddningsformationer och deltagande i räddningsverksamhetens uppdrag på grannräddningsverkens område.

Räddningsverksamhetens mål för att utveckla tjänsterna är att förenhetliga verksamheten samt aktivt samarbete. Samarbete görs aktivt bland annat riksomfattande och med räddningsverken i Nyland och övriga myndigheter.

3.2 RÄDDNINGSVERSAMHETENS AKTIONSBEREDSKAP

Enligt planeringsanvisningen består räddningsväsendets aktionsberedskap av fem delfaktorer: personalmängden och kvaliteten på personalen, mängden materiel och dess kvalitet, operativa planer som gjorts upp på förhand, hur ledningen är organiserad samt räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid.

Räddningsverkets prestationsförmåga utformas av aktionsberedskapen och avser räddningsverkets befintliga förmåga att klara av en viss uppgift. Kravet på prestationsförmågan betyder de krav som bestämts för räddningsverket på basis av hot, risker och kundförståelse som räddningsverkets system ska klara av vad gäller personal, redskap, utrustning och verksamhetsutrymmen.

Förutom räddningsverkets aktionsberedskap påverkas kundens tid att få hjälp av bland annat tiden som går åt för att upptäcka en olycka och larma räddningsverket. Tiden påverkas också av den planlagda och byggda miljöns komplexitet, såsom utmanande vägförbindelser och höga byggnader eller byggnader under jord. På basis av analys av verksamhetsmiljön, hot och risker bestäms tillräckliga krav på prestationsförmågan för räddningsverksamheten samt en tillräcklig säkerhetsnivå för den byggda miljön. Som en del av brandutredning och uppföljning av olyckstäthet måste man i fortsättningen intensivare följa med olycksutvecklingen i synnerhet för allvarliga olyckor, såsom olyckor som bestämmer riskklass enligt anvisningen för planering av aktionsberedskapen och rikta aktionsberedskapen på basis av uppföljningen.

Anvisningen för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet (20/2012) styr planeringen och genomförandet av räddningsverkens aktionsberedskap. Räddningsverksamhetens resurser dimensioneras så att olyckssituationer kan skötas effektivt och med ändamålsenliga resurser. För att bestämma en tillräcklig aktionsberedskap har räddningsområdet indelats i riskklasser på grundval av nationellt fastställda riskrutor. Räddningsverken i Nyland har utarbetat en gemensam riskanalys. På basis av den har man identifierat typiska olyckor för området samt enskilda riskobjekt där det behövs speciella arrangemang såväl för verksamhetsidkarna som räddningsverket för att garantera tillräcklig prestationsförmåga. Ett objekt kan förutsätta speciell beredskap för att förebygga olyckor och minska faran för en storolycka och avvärja en olycka i samarbete med områdets verksamhetsidkare.

I riskanalysen för Nyland har man mellan de fyra räddningsverken gjort vissa förhöjningar i det nationella riskrutematerialet. Riskanalysen som gjorts med enhetliga kriterier sänker även cirka 25 riskrutor av riskklass I bland de riskrutor som höjdes av Västra Nylands räddningsverk år 2016. I synnerhet höjningar av riskrutematerialet som föranletts av industriobjekt med fara för storolycka betyder inte automatiskt att räddningsverkets beredskap förbättras med att utvidga brandstationsnätverket på områdena i fråga. Man eftersträvar att hålla områdets olycksutveckling under kontroll med andra åtgärder. Man vill framhäva områdena i riskrutematerialet som stöd för den egna planeringen samt att ange den högre olycksrisken i området. För olika områden planeras riskhanteringsmetoder som är mest lämpliga för områdets verksamhet och risker för att säkerställa en tillräcklig säkerhetsnivå. Dessa metoder är till exempel genomförande av tätare tillsyn, säkerhetsutbildningar samt att bilda en gemensam prestationsförmåga för att avvärja storolyckor med områdets aktörer.

Utvecklingen av den byggda miljön förutsätter förbättrande av aktionsberedskapen på vissa områden. Områdena har identifierats i utredningen Brandstationer 2035. Enligt utredningen svarar förbättrandet av brandstationsnätverket långsamt men planmässigt mot bristerna i aktionsberedskapen och förbättrar tillgängligheten till utmanande områden. En betydande förbättring för att nå utmanande områden för Esbos del är genom tre pågående brandstationsprojekt. Räddningsverket har identifierat de utmanande områdena och följer på ett förebyggande sätt på sitt område kommunernas och städernas planläggnings- och byggprojekt.

I vissa riskrutor av klass I är de befintliga överskridningarna av aktionsberedskapen eller antalet uppdrag så ringa att det förutom brandstationsprojekten på lång sikt inte förutom uppföljning är ändamålsenligt att rikta andra speciella åtgärder för att förbättra säkerheten på dessa områden. Förutom brandstationsprojekten kan en tillräcklig säkerhetsnivå upprätthållas med andra åtgärder. Till exempel genom att delta aktivt och genast i början i planläggningsprocesser och trafikplanering eftersträvar man att förbättra eller bibehålla målenliga aktionsberedskapstider. För att upprätthålla aktionsberedskapen och säkerställa snabb hjälp är det också

viktigt att personalen inom räddningsverksamheten och den prehospitala akutsjukvården har tillräcklig kännedom om riskobjekten i verksamhetsmiljön. Kunskapen om utmanande områden och riskobjekt upprätthålls bland annat med hjälp av objektkort, objektplaner och genom att bekanta sig med objekten.

Speciella särdrag och olyckstäthet för Västra Nylands räddningsverks område

Västra Nylands räddningsverks område omfattar tio kommuner med cirka 470 000 invånare. Befolkningen och det täta byggnadsbeståndet är koncentrerat till huvudstadsregionen och dess omgivande kommuner och tätorter. Till övriga delar är området till största del glesbefolkad landsbygd. Områdets areal är 4 245 km². Området har också en lång strandremsa och rikligt med sjöar. Kusten är 139 kilometer lång, området består av 2 857 km² havsområde och 359 km² insjöområde. På området finns sex hamnar för kommersiell sjöfart och det går 10 farleder genom havsområdet. Räddningsverket ska ha tillräcklig aktionsberedskap även för fartygsolje- och fartygskemikalieolyckor samt i anslutning till andra sektorövergripande olyckor. Dessutom orsakar trafik, industri och lagring på landområdet risk för oljeskada och olyckor med farliga ämnen.

Olja är ett organiskt miljögift som även i mindre mängder kan förstöra en stor mängd vatten. Oljan har en skadande effekt för till exempel för grundvatten är långvarig, eftersom nedbrytning av olja sker mycket långsamt. De mest betydande och viktigaste grundvattenresurser finns under åsen mellan Hangö och Hyvinge. Till exempel har nästan 1/3 av arealen i Hangö udd klassats som ett viktigt grundvattenområde med tanke på anskaffning av vatten. Även Lojoåsen är ett betydande grundvattenområde i Nyland och Finland. På Lojoåsens område finns rikligt av bruksvattenresurser med god kvalitet och nio grundvattentäkter. I Lojoåsen finns många funktioner som kan utgöra en risk för grundvattnet. Riksväg 25 och Hangö-Hyvinge banan går längs hel åsen på det område där grundvattnet bildas. Längs dessa trafikleder transporteras bland annat kemikalier från hamnen i

Hangö till andra platser i Finland. Grundvattenområdena måste även beaktas i släcknings- och räddningsuppdrag. Släckvatten kan komma till grundvattnet om jordmånen på en olycksplats släpper igenom vatten.

På räddningsverkets område finns åtta storolycksobjekt där man utarbetat externa räddningsplaner. Räddningsverksamheten och ledning av räddningsverksamheten övas regelbundet i objekten. För närvarande finns tre av objekten i Hangö, ett i Lojo, två i Ingå, ett i Kyrkslätt och ett i Esbo.

Dessutom finns det andra industrianläggningar och specialobjekt på Västra Nylands område som påverkar upprätthållande av räddningsverksamhetens prestationsförmåga. De mest centrala riskobjekten för varje brandstation som finns på räddningsverkets verksamhetsområde, det vill säga de objekt som förutsätter speciell prestationsförmåga av räddningsverksamheten och den prehospitála akutsjukvården kartläggs som en del av den egna beredskapen samt för att bestämma en tillräcklig prestationsförmåga.

På området antänds årligen över 800 eldsvådor. Under åren 2014-2019 inträffade årligen 315-370 byggnadsbränder och risker för byggnadsbränder. Största delen av dessa inträffade i bostadsbyggnader. För att utveckla tiden att få hjälp för kunden och brandmännens arbetssäkerhet under den kommande servicenivåperioden, kommer man speciellt att satsa på att ta i bruk alternativa släcknings- och räddningstekniker.

Riskerna för vägtrafikolyckor på räddningsverkets område påverkas speciellt av det täta landsvägsnätet, stora trafikmängder, leder med hög hastighet och tunnlar. Emellertid i förhållande till jämförelseräddningsverken inträffar det en aning mindre trafikolyckor på vårt område. I medeltal har det årligen inträffat 950 vägtrafikolyckor.

Spårtrafikmängden ökar på Västra Nylands räddningsverks område på ett betydande sätt under den kommande servicenivåbeslutperioden i synnerhet när det gäller stadsspårtrafiken. Västmetrons avsnitt Mattby-Stensvik öppnas för trafik år 2023 med fem nya metrostationer, cirka sju kilometer nytt spår, sju schaktbyggnader, 32 förbindelsetunnlar och en metrodepå

vid Mossberget i Esbo. Södra Esbo växer och byggandet sker till stor del runt de nya metrostationerna, så förutom att metrotrafikmängden ökar är förändringen av den byggda miljön på området mycket betydande. I miljön runt metrostationerna har man planerat ett betydande antal höga och omfattande byggnader samt underjordiska utrymmen. Verksamhetsmiljön i utrymmena är utmanande för kunden att få hjälp och ur både räddningsverksamhetens och den prehospitála akutsjukvårdens synvinkel.

Spårjokern är en ny snabbspårväg som byggs mellan Östra centrum i Helsingfors och Kägeludden i Esbo och färdigställs år 2024. Längden på banan är sammanlagt 25 kilometer, varav nio kilometer finns i Esbo. Spårjokern medför en helt ny form av stadsspårtrafik på vårt område och för även med sig nya krav för räddningsverkets prestationsförmåga. När den nya stadsspårtrafikformen tas i drift betyder det i praktiken planmässig utveckling av personalens kompetens, anvisningar och verksamhetsmodeller samt regelbunden övning i den nya verksamhetsmiljön.

Stadsbanan i Esbo samt den snabba tågförbindelsen Entimmetåget mellan Helsingfors och Åbo och direktbanan från Esbo via Vichtis och Lojo till Salo medför en betydande ökning av spårtrafiken på Västra Nylands räddningsverks område. När de nya järnvägsförbindelserna blir verklighet kommer de att påverka räddningsverkets verksamhet såväl i planerings- och byggskedet som i idriftsättningsskedet. De mest betydande förändringarna ur räddningsverkets synvinkel orsakas av ökade trafikmängder och utvecklingen av nya stationsområden samt banans byggskede. I synnerhet tunnelavsnitten på direktbanan Esbo-Salo kommer att vara en utmaning för aktionsberedskapen. Under den kommande servicenivåbeslutperioden förutsätter dessa banprojekt resurser av räddningsverket för styrning av byggnadsplaneringen samt för att bestämma kommande krav av prestationsförmågan för räddningsverksamheten och planeringen av en tillräcklig aktionsberedskap.

3.2.1 RÄDDNINGSVERSAMHETENS PERSONALRESURSER OCH -FORMATIONER

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Personalens och formationernas prestationsförmåga är en del av räddningsverkets aktionsberedskap. Med personalens prestationsförmåga och kompetenskrav eftersträvar man att bemöta områdets risker. Personalens kompetens beaktas i räddningsverkets utbildningsplan och i personalplanen som är kompetensbaserad. Personalplanen grundar sig på målen, strategin och verksamhetsmiljön och eftersträvar att motsvara behoven som framhåvs i dessa antingen genom att öka personalens kompetens eller antal. Personalplanen görs för en treårsperiod och preciseras årligen.

Räddningsverksamhetens personalresurser består av heltidsanställd personal, deltidsanställd personal och personal i avtalsbrandkårer. Västra Nylands räddningsverk har stöd av och samarbetar med 40 avtalsbrandkårer. Avtalsbrandkårerna sköter för sin del om räddningsväsendet inom ramen av det avtal man ingått. I avtalet har man bestämt brandkårens starttid (8, 12, 20 eller 30 minuter efter mottaget larm) samt den larmade enhetens styrka och prestationsförmåga samt användningen av eventuella specialenheter. Förutom avtalsbrandkårerna finns det deltidspersonal på räddningsverkets område på brandstationerna i Tenala och Hangö.

Försvarsmakten har på Västra Nylands räddningsverks område två militärbrandkårer, i Kustbrigadens garnison i Obbnäs i Kyrkslätt och Nylands brigads garnison i Dragsvik i Raseborg. Räddningsverket har uppdaterade samarbetsavtal med båda brigaderna. På området fungerar dessutom två fabriksbrandkårer, Sappi Gerknäs i Lojo och Finska sockers fabriksbrandkår i Kyrkslätt. Därutöver har räddningsverket avtal med sjöräddningsföreningarna i Esbo, Porkkala, Hangö och Ekenäs.

Räddningsverksamhetens formationer är enhet, räddningsgrupp, räddningspluton, räddningskompani och räddningssammanslutning. Formationerna består av personal, ledare, fordon och utrustning som en olycka förutsätter.

Räddningsverket har för närvarande 12 brandstationer i omedelbar beredskap dygnet runt med minst följande aktionsberedskap för räddningsverksamheten:

- tre jourhavande brandmästare
- 11 räddningsenheter, varje enhet med styrkan en brandförman och tre brandmän
- röjningsenhet med styrkan en brandförman och två brandmän
- tre hävare med integrerad stege, var och en med styrkan en brandman
- en tankenhet med styrkan en brandman
- fem dykare,
- tre båtförare eller skeppare för inrikestrafik under båtsäsongen samt
- två jourhavande i lägescentralen

Minimistyrkan för personalen som deltar i räddningsverksamheten är 58 personer, antalet omfattar jourhavande brandmästarens chaufför, jourhavande chef och två jourhavande i lägescentralen.

Målet för minimistyrkan i räddningsverkets räddningsverksamhet kunde förbättras enligt målen genom att höja styrkan i röjningsenheten med en brandman. Röjningsenhetens styrka används också vid behov för att ta i bruk tilläggsresursenhet i den prehospitla akutsjukvården. Personalmängden i omedelbar beredskap ökade till cirka 90 personer i och med expansionen av den prehospitla akutsjukvården.

Under den föregående servicenivåbeslutperioden har vi kunnat hålla fast vid minimistyrkan. Under undantagsförhållandena våren 2020 gjordes planer för kontrollerad sänkning av beredskapen ifall tillgången till personal och personalens ork skulle ha varit hotade.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Personalresurserna och personalens prestationsförmåga ska motsvara verksamhetsmiljön samt kraven av områdets risker och hot. En central del av personalens prestationsförmåga är kompetensen och funktionsförmågan som upprätthålls och följs upp med regelbundna utbildningar,

övningar och testningar. Kompetensen och prestationsförmågan för avtalsbrandkårerna och deras personal följs upp bland annat med utbildningsgranskningar och testningar.

Räddningsverket har gällande avtal med avtalsbrandkårerna. Förutom det har man utarbetat ett samförståndsavtal om spelreglerna som granskas årligen. Under den kommande servicenivåbeslutperioden kommer man att förenhetliga kraven på prestationsförmåga och brandkårsavtalen med avtalsbrandkårerna på Västra Nylands räddningsverks område. Kraven på avtalsbrandkårens starttid, prestationsförmåga och specialiseringar bestäms i brandkårsavtalen. Definitionerna grundar sig på områdets hot och risker samt övriga krav i verksamhetsmiljön. Utvärdering av hur avtalen förverkligas görs årligen och vid behov ändras kraven.

Personalresurserna används framtungt och räddningsverksamhetens formationer kan vid behov bildas flexibelt. Räddningsverkens resurser kan utnyttjas oberoende av områdesgränser. Räddningsgruppernas placering och prestationsförmåga bestäms så att de motsvarar kraven i anvisningen för planering av aktionsberedskapen och riskanalysen.

På Västra Nylands räddningsområde kan man omedelbart larma tre räddningsplutoner eller ett räddningskompani till räddningsuppdrag. Bildandet av större räddningsformationer än det här förutsätter en tilläggsresurs för ledning av räddningsverksamheten från grannområdena. Formationer som krävs för ett räddningskompani kan bildas inom två timmar i samarbete med grannområdena.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Personalens prestationsförmåga motsvarar kraven i verksamhetsmiljön samt hot och risker.
- ✓ Personalens och formationernas prestationsförmåga bibehålls på minst nuvarande nivå.
- ✓ Personalens kompetens och prestationsförmåga upprätthålls planmässigt.
- ✓ Inverkningarna av verksamhetsmiljöns utveckling beaktas i personalplanen.
- ✓ En räddningssammanslutning som enligt anvisningen för planering av aktionsberedskapen förutsätts för en storolycka kan bildas inom två timmar i samarbete med grannräddningsverken.

3.2.2 RÄDDNINGSVERSAMHETENS BRANDSTATIONSNÄTVERK OCH UTRUSTNING

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Västra Nylands räddningsverk har för närvarande 12 brandstationer i bruk med heltidsanställd personal. Av brandstationerna finns fem i Esbo. De övriga brandstationerna finns i Hangö, Karis (Raseborg), Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Nummela (Vichtis) och Ekenäs (Raseborg). På alla 12 brandstationer finns såväl enheter för räddningsverksamheten som för den prehospitla akutsjukvården placerade. Dessutom har enhet för prehospital akutsjukvård placerats på tre brandstationer som används av avtalsbrandkårer. Dessa brandstationer finns i Ingå samt i Saukkola och Vendelä i Lojo.

Brister i räddningsverksamhetens beredskap har noterats på några områden samt i enskilda riskrutor. Till exempel Otnäsområdet i Esbo har varit utmanande att nå med nuvarande brandstationer. De planerade ändringarna i brandstationsnätverket motsvarar riskbedömningen och kraven i verksamhetsmiljön. Målet med ändringarna är att nå kunderna bättre i olyckssituationer. De pågående brandstationsprojekten i Esbo (brandstationerna i Esboviken, Mattby och Otnäs) kompletterar även Berättelsen om Esbo så att det i alla fem stadscentrum i Esbo finns en brandstation efter att de färdigställs. Brandstationerna i Esboviken och Mattby tas i bruk 2022 enligt uppskattningen i nuläget och brandstationen i Otnäs i början av 2024. Placeringen av stationerna har planerats så man bättre än tidigare når områden som är utmanande för aktionsberedskapen. Placeringen av nya brandstationer har jämförts med inträffade olyckor och på basis av jämförelsen förväntas en betydande förbättring av tillgängligheten i södra Esbo.

Under servicenivåbeslutperioden 2014-2020 har man klarlagt utmanande områden för aktionsberedskapen och förbättrat uppföljningen av olycksutvecklingen och aktionsberedskapen. Som utmanande områden har förutom Otnäs och södra Esbo även identifierats kyrkbyn i Vichtis, Veikkola och Masaby i Kyrkslätt, trakten kring Sjundeå station och enskilda svår-tillgängliga riskrutor i norra Esbo, på Domsby-Södrick området och i Lojo. I

Veikkola, Masaby och Sjundeå planeras nya stationer att genomföras åren 2026-2035 på basis av Brandstationer 2035-utredningen. För övriga utmanande områden görs aktiv uppföljning av olycksutvecklingen, utvecklingen av den byggda miljön och räddningsverksamhetens tillgänglighet, vi stöder verksamhetsförutsättningarna för områdets avtalsbrandkårer och gör aktivt säkerhetsarbete i samarbete med andra aktörer.

Enligt samarbetsavtalet för räddningsväsendet hyr kommunerna på sitt område ut nödvändiga utrymmen till räddningsverket. En del av avtalsbrandkårerna fungerar i utrymmen som hyrs skilt av kommunerna eller i utrymmen i anslutning till räddningsverkets brandstationer. En del av avtalsbrandkårerna äger själva sina brandstationer för vilkas användning räddningsverket betalar fastighetsersättning enligt brandkårsavtalet. Den deltidsanställda personalens verksamhetsutrymmen finns på Hangö brandstation och Tenala brandstation.

Räddningsverkets mål är att erbjuda hälsosamma och trygga verksamhetsutrymmen för sin personal, och därför görs även omfattande undersöknings- och reparationsåtgärder på några stationer för att nå detta mål (Ängskulla, Esboviken, Högfors och Hangö). Åtgärderna hänför sig huvudsakligen till inomhusluft som upplevs dålig och orsakar därav symtom hos personalen.

Några av de verksamhetsutrymmen som räddningsverket hyr som används av avtalsbrandkårer är funktionellt i så dåligt skick att de till alla delar inte uppfyller krav på arbetarskyddet, funktionella eller byggnadstekniska krav. För sådana utrymmen pågår planering av nybygge eller grundrenovering av brandstationerna för Vichtis FBK, Ingå FBK, Vendelä FBK och deltidspersonalen i Tenala. Förutom dessa har grundförbättring eller nybyggnadsprojekt föreslagits för Virkby FBK:s och Bromarf FBK:s brandstationer. Vid omfattande grundförbättrings- och nybyggnadsprojekt kartläggs alltid behovet av reservkraft.

Kontinuiteten för funktionerna på räddningsverkets brandstationer säkerställs bland annat med reservkraftaggregat. Målet för den föregående servicenivåbeslutperioden var att alla räddningsverkets brandstationer som används av den heltidsanställda personalen är utrustade med reservkraft. Detta mål uppfylls när de tre nya brandstationerna i Esbo färdigställs.

På basis av kraven på prestationsförmågan och lokala behov bestäms nödvändig utrustning för räddningsverksamheten. Räddningsverket använder sammanlagt cirka 240 fordon på sitt verksamhetsområde. Räddningsverket har dessutom cirka 100 släpvagnar eller trailrar samt ett tjugotal fyrhjulingar och motorkärlar. Det finns sammanlagt 37 båtar för oljebekämpning och vattenräddningsverksamhet. I tabell 1 beskrivs utvecklingen av fordonen noggrannare.

Fordonsslag	2008 st	2020 st	Heltidsan- ställd 2020 st	Deltidsan- ställd 2020 st	Avtalsbrand- kår 2020 st
Släckningsbil	61	59	15	2	42
Tankbil	17	17	2		15
Röjningsbil	2	2	2		
Hävarer med integrerad stege	5	5	5		
Redskapsbil	3	3	3		
Manskapsbil	51	45	3	2	40
Servicebil	8	14	14		
Ledningsbil	7	5	5		
Inspektionsbil	38	54	54		
Skadeskydds- bil/enhet	2	2			2
Akutsjukvårds- bil	6	30	30		
Övrig bil (Säkerhetskom- munikation)	0	3	3		
Sammanlagt	200	240	137	4	99

Tabell 1 Utvecklingen av antalet fordon från år 2008 till år 2020

Jämfört med föregående perioden har den största ökningen av fordon skett inom den prehospitla akutsjukvården, då producerande av tjänster för den prehospitla akutsjukvården har utökats att omfatta hela räddningsverkets område.

Räddningsverket har förutom investeringsanskaffningar mer än tidigare skaffat fordon med leasingförfarande, som totalekonomiskt har varit en fungerande lösning. Till exempel alla akutsjukvårdsfordon, inspektions- och manskapsbilar samt en del av de tunga fordonen skaffas med leasingförfarandet. Leasingavtalens varaktighet varierar från 36 till 60 månader, varefter räddningsverket löser in fordonen. Inspektions- och manskapsbilarna har dessutom serviceavtal.

Räddningsverket har tillräckligt antal reservfordon för att upprätthålla aktionsberedskapen. Även reservfordonen är dimensionerade att motsvara bestämda krav på prestationsförmågan på basis av områdets hot och risker.

För att upprätthålla oljebekämpningsberedskapen har bekämpningsutrustningen placerats i sex oljebekämpningslager och i räddningsverkets, deltidsanställdas och avtalsbrandkårens brandstationer och i räddningsenheterna. Lagren finns i Esbo, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg och två lager i Hangö. Aktionsberedskapen för oljebekämpning har planerats för oljebekämpning på land- och havsområden samt i insjöar. Dessutom har samarbetsmyndigheter, områdets hamnar och verksamhetsidkarna bekämpningsutrustning. Oljebekämpning behandlas noggrannare i punkt 3.3.2.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

En tätare stadsstruktur, byggande av mycket höga byggnader, invecklade utrymmen under och ovan jord kommer i allt högre utsträckning att förlänga tiden att få hjälp innan effektiv räddningsverksamhet kan påbörjas.

Att utöka brandstationsnätverket och antalet räddningsenheter förbättrar för sin del räddningsverkets aktionsberedskap, tiden att få hjälp för kunderna och områdets säkerhetsnivå. Av de pågående brandstationsprojekten är det idrifttagningen av Otnäs brandstation som förutsätter att såväl personal som fordon utökas.

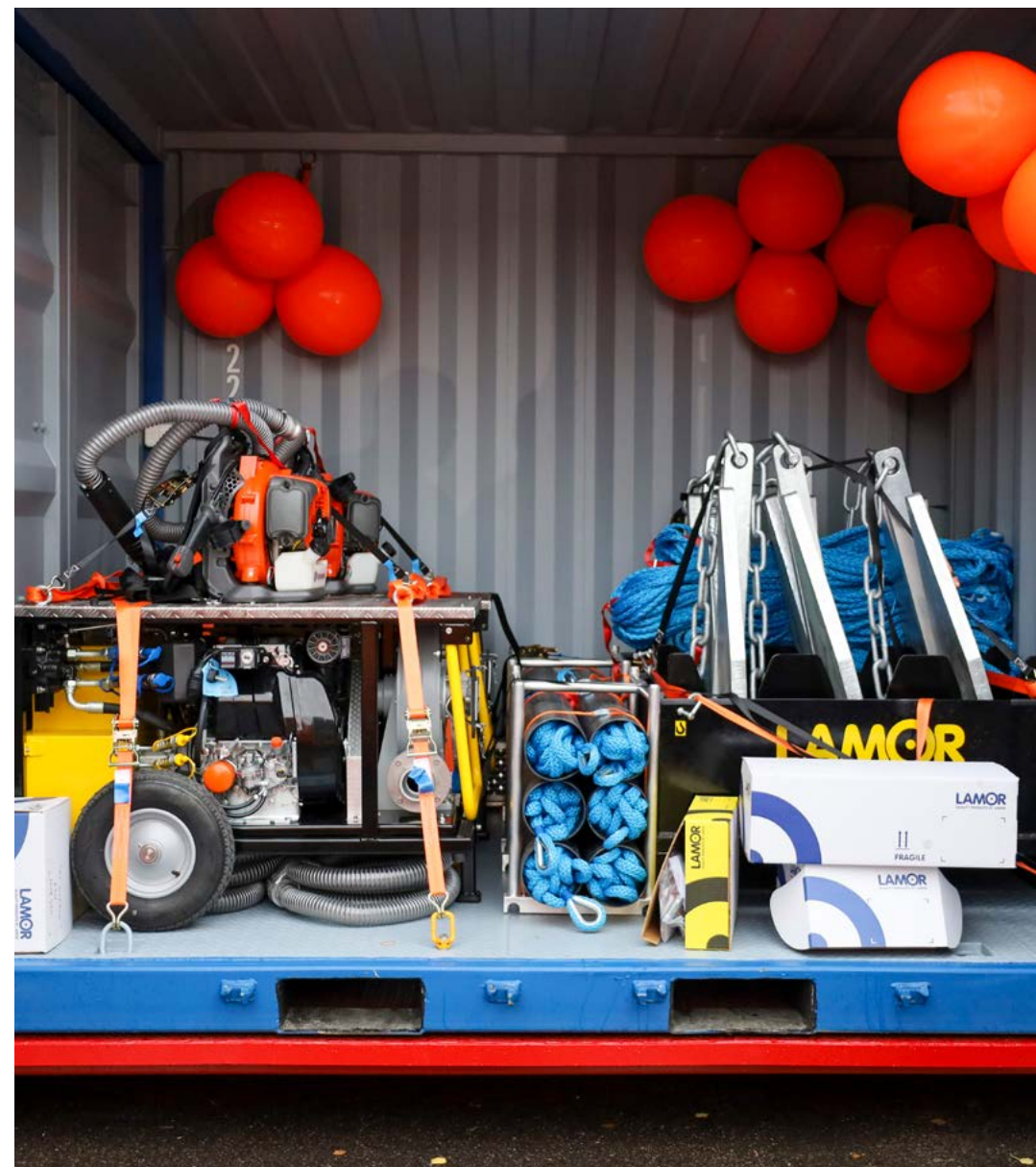
Som ett samarbete mellan räddningsverken i Nyland har man utarbetat Brandstationer 2035-utredningen. På basis av utredningen utvecklas brandstationsnätverket att motsvara förändringarna i verksamhetsmiljön. Genom att utveckla brandstationsnätverket eftersträvar man att säkerställa så snabb och ändamålsenlig hjälp som möjligt till kunderna och uppfylla kraven i anvisningen för planering av aktionsberedskapen i anslutning till aktionsberedskapstiderna. I placeringen av brandstationer måste man beakta att brandstationerna är placerade vid goda förbindelser, så att räddningsenheterna kan komma till ett objekt så snabbt som möjligt vid larm.

Förändringarna som befolkningsökningen och byggandet orsakat förutsätter byggande av nya brandstationer för heltidsanställd personal under de kommande åren i Masaby och Veikkola i Kyrkslätt samt i Sjundeå. I Masaby har den nya brandstationens tomt redan planlagts, i Veikkola pågår en planändring och i Sjundeå letar man fortfarande efter en lämplig tomt.

Att grunda en ny brandstation med en räddningsgrupp med minimistyrka (1+3) är en långsam metod och ökar märkbart på kostnadseffekterna att bemöta utmaningarna för att uppnå aktionsberedskapstiden. För att säkerställa aktionsberedskapen och hjälpen till kunderna måste räddningsverket ha beredskap att vid behov använda snabbare och mer kostnadseffektiva metoder, såsom att exempelvis placera spetsenheter på områden som är en utmaning med tanke på aktionsberedskapstiderna. Områdets säkerhetsnivå kan också förbättras och upprätthållas med olika metoder av säkerhetskommunikation och egen beredskap.

Räddningsverkets och avtalsbrandkårernas utrustningsbehov bestäms på basis av kraven på prestationsförmågan och av verksamhetsmiljön. Vi säkerställer intern och extern tillgänglighet till underhålls- och materialtjänster på hela området som stöder effektiv användning av fordonen under deras livscykel och prestationsförmågan.

Med regelbunden service och underhåll av redskap, utrustning och lagermaterial som används av räddningsverket och avtalsbrandkårerna ser man till funktionsskicket och säkerheten under hela livscykeln enligt kraven för prestationsförmågan och verksamhetsmiljön i normala förhållanden,

störningssituationer och undantagsförhållanden. Med försörjningsberedskapsåtgärder och kontinuitetsplanering säkerställer man nödvändiga funktioner för fortsatt verksamhet i störnings- och undantagssituationer.

Investeringar, anskaffningar och avskrivningar genomförs planmässigt, i rätt tid och kostnadseffektivt för att uppfylla prestationskraven. I anskaffning av fordon beaktar man energi- och miljöverkningar.

Fordonen dimensioneras enligt anvisningen för planering av aktionsberedskapen och prestationskraven. Man eftersträvar att optimera den totala fordonsmängden så att fordonens användningsgrad är så hög som möjligt.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Vi upprätthåller och utvecklar brandstationsnätverket att motsvara kraven i verksamhetsmiljön.
- ✓ Utrustningen som behövs i räddningsverksamheten motsvarar fastställda prestationskrav.
- ✓ Vi upprätthåller reservutrustning genom att beakta prestationskraven.
- ✓ Avtalsbrandkårernas utrustning och underhållsansvar bestäms i brandkårsavtalen.
- ✓ Tillgången till service- och underhållstjänster för utrustningen har säkerställts med tillräckliga resurser och avtal.
- ✓ Inverkningarna av stationsnätverkets utveckling på utrustningens prestationsförmåga beaktas i samband med planeringen och i investeringsplanerna.
- ✓ Inverkningarna av stationsnätverkets utveckling på personalresurserna beaktas i samband med planeringen och i investeringsplanerna.

3.2.3 PLANER FÖR RÄDDNINGSVERSAMHETEN

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Planerna för räddningsverksamheten är en del av räddningsverkets aktionsberedskap. Syftet med planerna är för sin del att på basis av risker främja säkerställande av nödvändiga resurser samt bestämma nödvändiga verksamhetsmodeller för räddningsverksamheten och ledning.

Räddningslagen och förordningen om räddningsväsendets planer bestämmer vilka lagstadgade anvisningar och planer räddningsverkets ska göra upp, bland annat som stöd för en tillräcklig aktionsberedskap samt för planering av verksamheten och som stöd för ledning. Anvisningen om servicenivåbeslutets innehåll och struktur bestämmer att man i servicenivåbeslutet beslutar om till exempel släckvattenplan, larmanvisning, externa räddningsplaner och samarbetsplaner och tidsintervallet för uppdateringen av dem, bedömning av implementeringen och resurser som behövs för att sköta uppgifterna.

Västra Nylands räddningsverk har kartlagt anvisningar och planer som krävs enligt förordningen. Största delen av dessa planer och anvisningar som krävs har gjorts upp och är uppdaterade. Räddningsverket använder också nödvändiga verksamhetsanvisningskort och objektplaner för objekt som lyfts fram på basis av riskbedömningarna. Uppdatering av objektplaner och verksamhetsanvisningskort är fortlöpande arbete. Västra Nylands räddningsverk har inte utarbetat en Host Nation Support verksamhetsmodell för att ta emot internationell hjälp, det vill säga den så kallade HNS-verksamhetsmodellen. Internationell räddningsverksamhet behandlas noggrannare i punkt 3.2.6 Samverkan i räddningsverksamheten

Den gällande larmanvisningen har utarbetats i samarbete mellan räddningsverken i Nyland år 2018. Anvisningen upprätthålls och uppdateras vid behov som en normal fortlöpande process. Med responsplaneringen påverkar vi den service som kunden får och med tanke på att få hjälp är det viktigt att räddningsverkets responsplanering är uppdaterad. Responsernas riktighet granskas och uppdateras fortlöpande.

Släckvattenplanen har utarbetats år 2013. Planen granskas regelbundet och bedömning av att den är uppdaterad är en fortlöpande process. Samarbete görs mellan olika aktörer. Samverkan och övrig verksamhet enligt planen är inte på samma nivå på hela området. Tillgången till släckvatten noteras redan i planläggningsskedet i utlåtanden om planläggning. År 2018 har man utarbetat en anvisning för planerare av vattenledningsnätet för att producera tillräcklig mängd släckvatten i HRM:s delägarkommuner och att beakta i planläggningen.

Oljebekämpningsplanen har uppdaterats år 2015. Det finns behov att uppdatera planen. Oljebekämpning till havs grundar sig på riskanalyser regionalt och för Finska viken. Bekämpningsberedskapen upprätthålls och utvecklas i samarbete med Gränsbevakningsväsendet och andra räddningsverk. Beredskapen omfattar planer, utrustning, kompetens och övningar.

Vi har fått skyldigheterna för externa räddningsplaner uppdaterade under servicenivåbeslutperioden 2014-2020. Nödvändiga planer har utarbetats och de uppdateras enligt de tidsintervaller som verksamheten förutsätter. Ett säkerhetsmeddelande har utarbetats år 2019 i samarbete med verksamhetsidkarna. Meddelandet har tillställts verksamhetsidkarna för att utdelas och det har också publicerats på räddningsverkets webbplats. Verksamheten i anslutning till externa räddningsplaner är fortlöpande och det styrs av en skild årsplan.

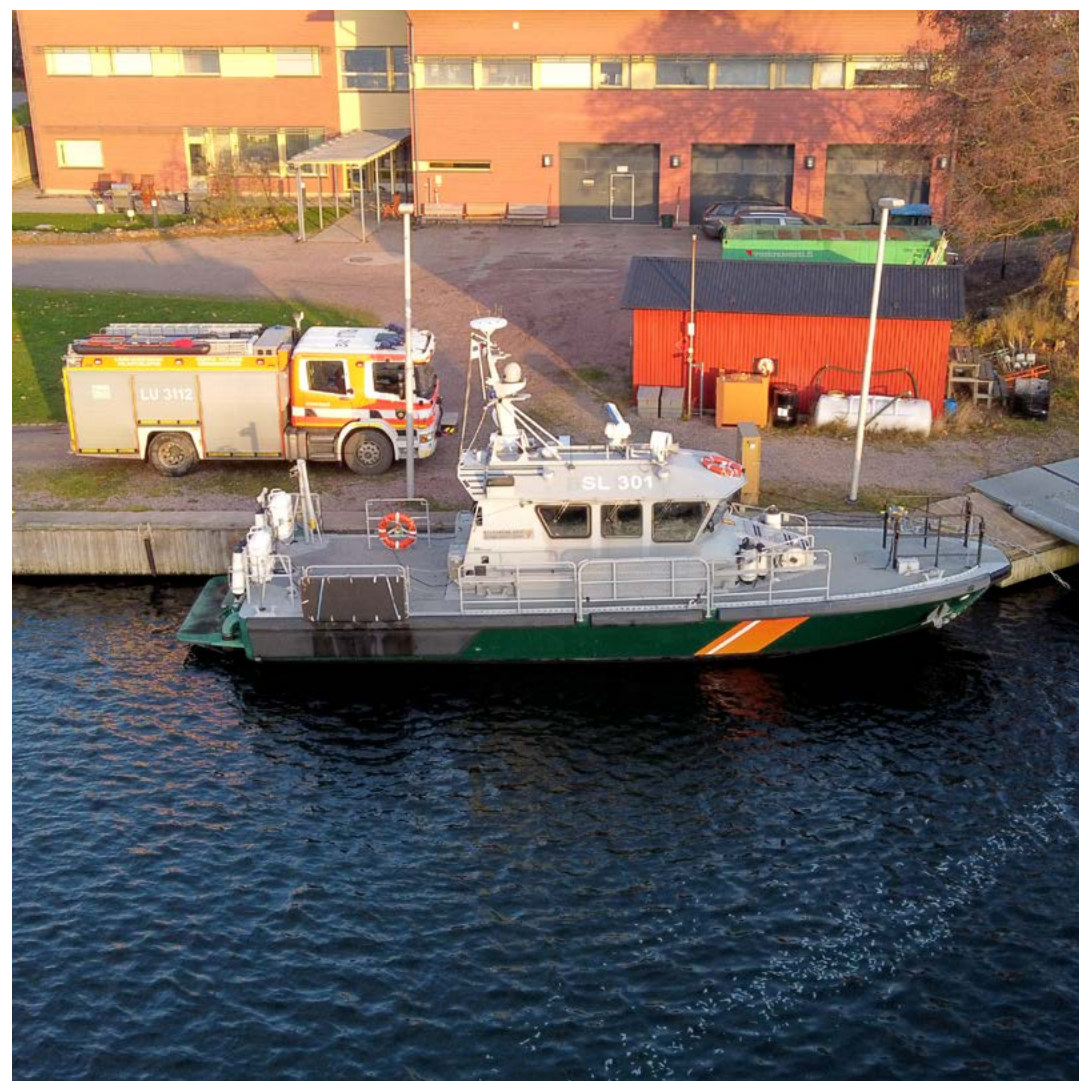
I det föregående servicenivåbeslutet hade man i anslutning till olika funktioner och räddningsuppdragstyper gjort upp mål för att skapa detaljerade metoanvisningar eller planer. En del av planerna har utarbetats och för delarna som fattas har man noterat att det inte är nödvändigt att utarbeta mer detaljerade metoanvisningar förutom de befintliga anvisningarna.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet är att räddningsverket har uppdaterade och riskbaserade planer för att säkerställa räddningsverksamhetens aktionsberedskap och prestationsförmåga och den hjälp som kunden får. Då olika planer utarbetas följer man den nationella utvecklingen och deltar i samarbetet. En del av räddningsverksamhetens anvisningar är redan utarbetade med lika inne-

håll i samarbete mellan räddningsverken i Nyland. Det är ändamålsenligt att fortsätta detta samarbete. Som stöd för att uppdatera och bedöma verkställandet av planerna måste man utarbeta ett uppföljningsdokument för att på basis av det se till att planerna upprätthålls och är uppdaterade.

I släckvattenplanen finns behov av små uppdateringar och samarbetet mellan olika aktörer måste göras enhetligt på hela verksamhetsområdet. Det finns även behov att uppdatera planen när det gäller avloppsvatten vid släckning.

Uppdateringsbehov av planer och anvisningar enligt förordningen har konstaterats för följande saker: kommunikation och att varna befolkningen vid storolyckor eller i andra krävande situationer i räddningsverksamheten, ledning av utrymning i samband med storolyckor, organisering av underhåll och stödfunktioner och en verksamhetsmodell för att ta emot internationell hjälp.

Externa räddningsplaner granskas regelbundet, uppdateras vid behov och planernas funktionalitet säkerställs med regelbundna övningar. Arbetet är en del av räddningsverkets normala upprätthållande av prestationsförmågan. Målet är att övningar med kompletterande övningar bättre knyts samman med årsplanerna för hantering av kompetensen.

Räddningsverken i Nyland har som mål att utarbeta en gemensam plan för oljebekämpningsberedskapen under den kommande servicenivåbeslutperioden. Västra Nylands räddningsverk deltar under ledning av Gränsbevakningsväsendet i utarbetandet av planer för räddningsverksamhet på havsområdet för fartygsoljeskada eller fartygskemikalieskada.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Räddningsverkets lagstadgade planer för räddningsverksamheten har utarbetats och är uppdaterade.
- ✓ Vi upprätthåller och bedömer de lagstadgade planerna för räddningsverksamheten som en fortlöpande process.
- ✓ Som resurs för nödvändig uppdatering av planerna används behövliga experter från räddningsverket och så utnyttjar vi det nationella samarbetet med räddningsverken och samarbetet med räddningsverken i Nyland.
- ✓ Tillräckliga resurser säkerställs för att utarbeta externa räddningsplaner och för övning av dessa.

3.2.4 RÄDDNINGSVERSAMHETENS LEDNINGSSYSTEM OCH VERKSAMHETEN I LÄGESCENTRALEN

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Effektiv räddningsverksamhet förutsätter ett fungerande ledningssystem. Räddningsverkets ledningssystem måste planeras så att man med hjälp av det klarar av att leda räddningsverksamheten och myndighetssamarbetet den förutsätter i alla säkerhetssituationer. I ledningssystemet måste framgå hur ledningen av formationerna är uppbyggd. När formationerna bildas måste man även beakta behovet av effektiv ledning och att antalet omedelbara underordnade inte blir för stort.

Med räddningsverksamhetens ledningssystem leder man regleringen av räddningsverkets beredskap och räddningsverksamheten. Ledningssystemet i Västra Nylands räddningsverk består av jourhavande chef, lägescentral, jourhavande brandmästare (fältledning) och gruppchefer. Enligt samarbetsavtalen som ingåtts med grannräddningsverken fungerar i regel högsta räddningsmyndighet som räddningsledare oberoende från vilket av räddningsverkens verksamhetsområden hen har larmats.

Räddningsverkets jourhavande chef svarar tillsammans med jourhavande brandmästare för att upprätthålla och reglera beredskapen, att stöda ledning av räddningsverksamheten och vid behov även leda räddningsverksamheten (allmän ledare) i omfattande sektorövergripande olyckor eller hotsituationer. Till jourhavande chefens uppgifter hör även koordinering av räddningsverkets myndighetssamarbete och att besluta om handräckning som avviker från den normala dagliga verksamheten och om handräckning till räddningsverk. Jourhavande chefen har fortlöpande ledningsberedskap under tjänstetid och beredskap i fri form utanför tjänstetid.

Västra Nylands räddningsverk har tre jourområden. Varje område har en jourhavande brandmästare. Jourhavande brandmästaren leder upprätthållande av beredskapen på sitt jourområde under ledning av jourhavande chef och beslutar om handräckning som avviker från den normala dagliga

verksamheten och övrig hjälp samt leder räddningsverksamheten vid larm. Jourhavande brandmästaren kan enligt närhetsprincipen larmas till ett annat jourområde eller till grannräddningsverkets område.

Räddningsverkets basberedskap består av 12 heltidsanställda brandförmän som fungerar som gruppchefer. En heltidsanställd gruppchef har förmåga att fungera som räddningsledare samt leda en räddningsgrupp och vid behov en räddningspluton. Gruppchefen leder under ledning av jourhavande brandmästare att beredskapen i deras enheter upprätthålls. Gruppchefer är därutöver deltidsanställda enhetschefer och enhetschefer i avtalsbrandkårer som har förmåga att leda åtminstone en räddningsgrupp.

Ledningscentralen är en funktionell helhet som har grundats för att leda och stöda räddningsverksamheten och omfattar personal, utrymme och utrustning. Jourhavande chef leder ledningscentralens verksamhet som allmän ledare. Ledningscentralen ska vid behov kunna koordinera effektiv användning av räddningsväsendets och samarbetssektorernas resurser. Räddningsverket har en ledningscentral varifrån man reglerar räddningsverkets beredskap och vid behov räddningsverksamheten.

Räddningsverksamhetens ledningscentral grundas för att stöda ledningen av räddningsverksamheten när det har inträffat en storolycka eller när det föreligger uppenbart hot för en storolycka eller när verksamheten hotas av ett långvarigt uppdrag eller ett uppdrag som kräver exceptionella resurser eller en störningssituation. Västra Nylands räddningsverks ledningscentral för räddningsverksamheten ska vara funktionsduglig inom 60 minuter efter beslut om att grunda den. Ledningscentralens arbetsordning bestämmer och instruerar noggrannare den prestationsförmåga som ledningscentralen förutsätter, det vill säga nödvändig personal, kompetens, utrustning, material samt bland annat ledningsansvar i olika situationer. För storolyckor och störningssituationer har man i ledningscentralutrymmet reserverat och utrustat ett utrymme för samarbete inom den prehospitala akutsjukvården.

Lägescentralen har fortlöpande beredskap som en del av räddningsverkets ledningssystem som stöder upprätthållande av räddningsverksamhetens och den prehospitala akutsjukvårdens lägesmedvetenhet, reglering av beredskapen och ledning av räddningsverksamheten dygnet runt. Lägescentralen förmår även begränsat att larma enheter vid rusning eller felsituationer i nödcentralen samt vid störningssituationer och i undantagsförhållanden. När lägescentralen larmar kan den inte beakta larmanvisningarna, utan kan sända larmmeddelanden till avtalsbrandkårer och ge larm till räddningsverkets brandstationer som stationsutrop.

I lägescentralen arbetar två jourhavande. Lägescentralen producerar en daglig anmälan om läget till brandmästarna och jourhavande chefen. Lägescentralen svarar för räddningsverkets kommunikationscentralfunktioner och sköter i samarbete med räddningsledaren om olycksinformation. Till lägescentralens uppgifter hör även stödfunktioner, såsom upprätthållande av beredskapen och hantering och uppdatering av data i anslutning till räddningsverksamheten. Vid effektiverad beredskap är lägescentralen en del av ledningscentralen.

För att upprätthålla räddningsväsendets lägesbild följer lägescentralen händelser som påverkar säkerhetsläget i områdets kommuner och städer. Lägescentralen fungerar vid behov också som en gemensam service- och informationsförmedlingspunkt för områdets kommuner och städer i olika säkerhetssituationer. Då förmedlar lägescentralen tillgänglig förhandsinformation av olika myndigheter som påverkar säkerhetssituationen till kommunernas beslutsfattare och nyckelpersoner som svarar för säkerheten.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet är att ledningssystemet är dimensionerat att motsvara regionala hot. Ledningssystemet planeras så att man alltid kan larma den ledningsberedskap som behövs för olyckor enligt den närmaste och mest ändamålsenliga responsen. Kompetensen för olika ledningsnivåer utvecklas så att en ledningsperson på lägre nivå kan påbörja ledningsfunktionerna på en

högre nivå tills personen för följande ledningsnivå är vid objektet eller har nåtts på annat sätt. Prestationskraven för ledning av räddningsverksamheten har bestämts i samarbete mellan räddningsverken i Nyland.

Räddningsverket ska klara av att grunda ledningscentralen under en situation. Vid stora olyckssituationer kan det vara nödvändigt att grunda ledningscentraler för flera ledningsnivåer. Ledningscentralen fungerar som ledningsplats vid bland annat omfattande och långvariga olyckor, såsom naturkatastrofer eller i beredskap för dem. I planeringen av räddningsverkets ledningscentralfunktioner beaktar man även upprätthållande av beredskapen för den prehospitala akutsjukvården och den första insatsen.

På basis av riskanalysen i räddningsverken i Nyland har man noterat att risken för storolyckor och störningssituationer är högre än tidigare. De utmanar Nylands räddningsverks prestationsförmåga när de blir verklighet. För räddningsverken i Nyland planeras och byggs ett gemensamt ledningssystem för räddningsverksamheten som är dimensionerat att motsvara hotbilderna. Ledningssystemet ska ha beredskap för långvarig ledningsverksamhet vid störningssituationer i samhället, vid storolycksituationer samt förmåga att leda alla räddningsformationer som bildas på området. Stödfunktionerna på Nylands område ska säkerställas så att kontinuiteten för räddningsverkens basuppgifter och funktioner är säkerställda i alla situationer.

Ett av de gemensamma centrala målen för räddningsverken i Nyland under perioden 2014-2020 har varit att förbättra prestationsförmågan i anslutning till storolyckor. År 2019 startades ett projekt för detta vars mål är en för räddningsverken i Nyland gemensam lednings- och lägescentral som fungerar kontinuerligt samt i anslutning till den enhetliga funktioner på hela området. Inrikesministeriets räddningsavdelning medverkar också i beredningen.

Under servicenivåbeslutperioden planerar man att ta i bruk den gemensamma ledningscentralen för räddningsverken i Nyland som endast ersätter en del av den nuvarande lägescentralens funktioner när den inleder sin verksamhet. Det förutsätter att planera, samordna och nyorganisera

funktionerna i den nuvarande lägescentralen under servicenivåbeslutperioden. Det som i synnerhet måste lösas är hur verksamheten i lägescentralen ordnas för övriga stödfunktioner än ledning av räddningsverksamheten och den prehospitala akutsjukvården. Funktioner som kräver nyorganisering är bland annat telefonväxeltjänsterna, kundservice och behandling av räddningsverkets allmänna e-post.

Ibruktage av den gemensamma ledningscentralen för räddningsverken i Nyland kommer att ha inverkan på personalen och för nyorganisering av funktionerna. Bland annat kommer jourhavande chefs beredskap att försvinna och personal från lägescentralen torde överföras till uppgifter i ledningscentralen. Förändringen kan även påverka dejourerande brandmästarnas arbetsplatser och befattningsbeskrivningar. Eventuell inverkan på personalen beaktas i personalplanen.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Vi upprätthåller ett ledningssystem som riskerna och hoten kräver i samarbete med grannräddningsverken.
- ✓ Vi upprätthåller verksamheten och prestationsförmågan i lägescentralen på minst nuvarande nivå innan ledningscentralen för räddningsverken i Nyland tas i bruk.
- ✓ Samordning och nyorganisering av funktionerna i lägescentralen är färdiga innan den gemensamma ledningscentralen för räddningsverken i Nyland tas i bruk.
- ✓ Vi planerar en gemensam ledningscentral för räddningsverken i Nyland som placeras i Helsingfors och förbereder oss för att den i bruk.
- ✓ Vi uppdaterar ledningsarrangemangen för räddningsverksamheten i samband med att den gemensamma ledningscentralen tas i bruk.

3.2.5 AKTIONSBEREDSKAPEN INOM RÄDDNINGSVERSAMHETEN

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Med räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid avses tiden mellan att den första enheten tar emot larmet och avslutas när en räddningsgrupp inleder den effektiva räddningsverksamheten. Aktionsberedskapstiden omfattar alltså starttiden, körtiden och tiden för klarering av utrustningen.

Kundens väntetid på hjälp påverkas dessutom av hur snabbt en olycka observeras, hur snabbt nödcentralen behandlar nödsamtalet och larmar räddningsenheterna samt hur utmanande olycksobjektets tillgänglighet är.

Regionförvaltningsverket övervakar första räddningsenhetens ankomsttid till olycksplatsen och hur räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid uppfylls. Vid brådskande räddningsuppdrag är minimimålet att första räddningsenheten når det uppsatta aktionsberedskapstidsmålet för en riskruta i minst 50 % av uppdragen. Därutöver ska räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid uppfyllas i minst 50 % av uppdragen. Regionförvaltningsverkets granskning omfattar alla övriga brådskande uppdrag förutom första insatsen uppdrag.

Enligt aktionsberedskapsanvisningen ska man i servicenivåbeslutet noggrannare besluta om målen för första enhetens och räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid. (IM 12/2012) Västra Nylands räddningsverk har följt upp hur de brådskande uppdragen uppfylls i riskklasserna för olyckor och första insatsen uppdrag som bestämmer riskklassen. Olyckor som bestämmer riskklass är byggnadsbränder, faror för byggnadsbränder, trafikmedelsbränder, övriga bränder, trafikolyckor, ras och risker för ras, explosioner och risker för explosioner, olyckor förorsakade av farliga ämnen och uppdrag som klassas som brådskande för räddning av människor.

Räddningsverket har enligt målen i den föregående servicenivåbeslutperioden år 2017 gjort upp en utredning om hur aktionsberedskapstiderna har förverkligats och förslag på åtgärder för att förbättra aktionsberedskapen och upprätthålla en tillräcklig säkerhetsnivå med andra åtgärder. I utred-

ningen observerade man att för att rikta tillräckliga funktioner behövs mer regelbunden uppföljning och analys av verksamhetsmiljön, olycksutvecklingen och olycksredogörelserna. Saker att förbättra observerades bland annat i ifyllandet av olycksredogörelserna, räddningsenheternas starttider och lokalisering av olycksplatsen i anslutning till trafikolyckor.

Aktionsberedskapstiden i tätbebyggda stadscentrum försenas en aning från rekommenderade tider och anvisningsenliga tider. Olyckor observeras emellertid ofta snabbare på tätbebyggda områden och lekmannahjälp är mer tillgänglig än på glesbygden, varvid det är sannolikt att person- och egendomsskador blir mindre. Tack vare ett tätare brandstationsnätverk i stadscentrum kan vi sammanställa större räddningsformationer snabbare än vad som anges i anvisningarna.

Räddningsverket har sedan år 2018 regelbundet följt upp hur aktionsberedskapstiderna uppnås och hur övriga åtgärder framskrider. Regionförvaltningsverket har utarbetat en nationell bedömning av år 2019. I den har man granskat hur den snabba hjälpen i räddningsverksamheten har förverkligats i brådskande räddningsuppdrag under år 2019 och jämfört resultaten med åren 2017 och 2018. Enligt utredningen har man förbättrat aktionsberedskapstiderna en aning på Västra Nylands område och år 2019 uppnådde man nätt och jämnt minimimålet som krävs. Ändå finns det fortfarande riskrutor på vårt område där det är en utmaning att förverkliga aktionsberedskapstiderna.

Räddningsverkets egna mål för aktionsberedskapstiden för servicenivåbeslutperioden 2014-2020 har inte uppnåtts. På områden av riskklass I har man inte under något av åren uppnått målet för aktionsberedskapstiden att uppfyllas till 80 %. Det har också förekommit utmaningar på några vidsträckta områden och i flera enskilda riskrutor även att uppnå minimimålet enligt anvisningen för planering av aktionsberedskapen.

Brådskande uppdrag i områden av riskklass II har vi kunnat nå i 80 % av uppdragen inom de tider som förutsätts i anvisningen för planering av aktionsberedskapen. Räddningsverket har identifierat de områden av riskklass II där en avtalsbrandkår är första enheten som når kunden. Vi

eftersträvar att hålla väntetiden på hjälp enligt anvisningarna bland annat genom att stöda prestationsförmågan och startberedskapen för avtalsbrandkårer på områden av riskklass II.

På basis av utredningen år 2017 och Brandstationer 2035-utredningen har man utarbetat en genomförandeplan för placeringen av brandstationer med tanke på aktionsberedskapen på bättre platser eller för byggande av nya brandstationer samt för övriga åtgärder som förbättrar aktionsberedskapen och säkerhetsnivån.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Enheterna på Västra Nylands räddningsverk och områdets avtalsbrandkårer sköter årligen cirka 9 000 olika släcknings- och räddningsuppdrag. Antal brådskande uppdrag inom räddningsverksamheten uppgår årligen till cirka 5 400 och brådskande första insatsen uppdrag till cirka 1 500. Övriga uppdrag som inte är brådskande inträffar det cirka 2 000 årligen.

Trafikolyckornas andel står för cirka 17 % av de brådskande uppdragen. För att minska dessa uppdrag behövs samarbete med andra myndigheter såsom polisen, myndigheter som svarar för trafiksäkerhet- och teknik och med områdets kommuner. Eldsvådornas andel har varit cirka 15 % av de brådskande uppdragen.

En betydande del av de brådskande uppdragen är kontroll- och bekräftelseuppdrag. Till exempel antalet uppdrag av automatiska brandlarmanläggningar är årligen cirka 1 300. Under åren 2014-2020 har en automatisk brandlarmanläggning larmat om brand i medeltal sex gånger per år och cirka 40 gånger har det varit fråga om risk för byggnadsbrand. Cirka 89 % av de brådskande larmen från automatiska brandlarmanläggningar är felaktiga larmmeddelanden. Dessa larm sker ofta i stadscentrum där olyckstätheten även annars är högre och det är mer sannolikt att närmaste räddningsenhet är upptagen, vilket kan förlänga väntetiden på hjälp för kunden.

Antalet första insatsen uppdrag varierar årligen och fastän antalet har minskat en aning från år 2019 utformar första insatsen uppdragen nästan en femtedel av alla brådskande uppdrag på vårt område och binder således räddningsenheterna. Ansvar för att verkställa första insatsen uppdragen, anvisningar för uppdragen och åtgärder för att minska uppdragen hör till sjukvårdsdistriktet. Räddningsverket och sjukvårdsdistriktet gör tätt samarbete bland annat för att upplösa bundenheten som första insatsen uppdragen orsakar.

Målen för aktionsberedskapstiderna enligt planeringsanvisningen för aktionsberedskapen är följande:

- Riskklass I: första enheten är på plats vid olycksplatsen inom 6 minuter från och med att enheten tar emot larmet och räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid är 11 minuter
- Riskklass II: första enheten är på plats vid olycksplatsen inom 10 minuter från och med att enheten tar emot larmet och räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid är 14 minuter
- Riskklass III: första enheten är på plats vid olycksplatsen inom 20 minuter från och med att enheten tar emot larmet och räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid är 22 minuter
- Riskklass IV: kan tiden för den effektiva räddningsverksamheten vara ännu längre än i övriga riskklasser, om räddningsverksamheten inte kan inledas inom 40 minuter ska särskild uppmärksamhet fästas vid människors egen beredskap i området i fråga.

Vi har uppnått det nationella minimimålet för aktionsberedskapstiderna. Räddningsverket och regionförvaltningsverket har identifierat några utmanande områden med tanke på aktionsberedskapen. I det föregående servicenivåbeslutet för räddningsverket är det uppsatta målet på 80 % för aktionsberedskapstiderna i riskklass I inte realistiskt med den prestationsförmåga som det nuvarande stationsnätverket möjliggör. De kommande målen har dimensionerats att bättre motsvara räddningsverkets prestationsförmåga och de har jämförts med förverkligade aktionsberedskapstider i liknande räddningsverk. En jämförelse av hur aktionsberedskapstiderna förverkligades gjordes mellan aktionsberedskapstiderna i räddningsverken i Egentliga Finland, Mellersta Nyland och Birkaland.

Enligt verksamhets- och ekonomiplanen för inrikesministeriets förvaltningsområde 2018-2021 får aktionsberedskapstiden för räddningsverkens brådskande uppdrag vara högst 9:20 år 2021. Målet har varit detsamma från år 2017. Under den gångna servicenivåbeslutperioden har aktionsberedskapstiden för första enheten vid brådskande uppdrag inom Västra Nylands räddningsverk varit i medeltal 8 minuter och 26 sekunder på hela räddningsverkets område. Målet är att aktionsberedskapstiden för brådskande uppdrag är i medeltal 9:20, alltså enligt det nationella effektivitetsmålet som gäller för närvarande.

De genomsnittliga aktionsberedskapstiderna för brådskande uppdrag under perioden 2014-2020 har varit:

- i riskklass I 6:20
- i riskklass II 7:38
- i riskklass III 9:18
- i riskklass IV 13:11

Målet är att uppföljning och analys av aktionsberedskapstiderna är regelbunden och en del av åtgärderna i uppföljning av olycksutvecklingen. Åtgärder för att upprätthålla aktionsberedskapen och utveckla hjälpen till kunderna samt för att upprätta en tillräcklig säkerhetsnivå för den byggda miljön måste vidareutvecklas som en del av planering och upprätthållande av prestationsförmågan. Arbetet för att minska olika olyckor och i synnerhet felaktiga larm från automatiska brandlarmanläggningar måste fortsätta, så att räddningsverkets aktionsberedskap riktas till verkliga brådskande räddningsuppdrag med tanke på att hjälpa kunderna. Även andra åtgärder i samarbete med olika aktörer måste främjas aktivt för aktionsberedskaps- och tillgänglighetstiderna.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ För alla brådskande uppdrag inom räddningsverksamheten och första insatsen når man riskklasserna för första enheten och räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid enligt följande:
 - Riskklass I, målet för aktionsberedskapstiden uppfylls i 65 % av uppdragen
 - Riskklass II, målet för aktionsberedskapstiden uppfylls i 85 % av uppdragen
 - Riskklass III, målet för aktionsberedskapstiden uppfylls i 90 % av uppdragen
- ✓ Riskklass IV, uppföljning av tillgängligheten och vid behov riktas stöd till exempel för egen beredskap i utmanande områden.
- ✓ Enligt anvisningen för planering av aktionsberedskapen ska de uppställda målen för en riskruta uppnås enligt minimimålet i 50 % i de brådskande uppdragen såväl för första enheten som räddningsverksamheten.
- ✓ Medeltalet av aktionsberedskapstiden i minuter och sekunder i alla brådskande uppdrag är enligt det gällande nationella effektivitetsmålet.

3.2.6 SAMVERKAN INOM RÄDDNINGSVERSAMHETEN

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Smidig samverkan är en central del av räddningsverkets aktionsberedskap och hjälper att utveckla verksamheten, förbättra informationsgången mellan olika myndigheter och säkerställer en störningsfri verksamhet i dagliga olyckor, storolyckor och i störningssituationer. Räddningsverket samarbetar med andra räddningsverk, myndigheter och centrala aktörer. Samarbetet har överenskommit i olika samarbetsavtal och samförståndsavtal. Räddningsverket har gjort upp nödvändiga samarbets- och samförståndsavtal med samarbetssektorerna enligt IM:s förordning om planer för räddningsväsendet 1363/2018. Västra Nylands räddningsverk har inte utarbetat en Host Nation Support verksamhetsmodell för att ta emot internationell hjälp, det vill säga den så kallade HNS-verksamhetsmodellen.

Statliga och kommunala myndigheter, inrättningar och affärsverk har skyldighet att under ledning av räddningsverket delta i planering av räddningsverksamheten och på begäran ge handräckning med stöd av räddningslagen (46 §, 47 § och 49 §). Räddningsmyndigheten kan dessutom enligt 50 § i räddningslagen ge handräckning som är förenlig med dess ansvarsområde för att utföra en uppgift som föreskrivits i lag för en statlig eller kommunal myndighet. Sådana situationer har överenskommit i samarbets- eller samförståndsavtal.

Räddningsverket har avtal i anslutning till samarbete och handräckning med alla grannräddningsverk (samarbete i räddningsverksamheten och annan handräckning enligt larmanvisningen).

Jourhavande brandmästare eller chef beslutar om annan handräckning av räddningsverket som avviker från larmanvisningen. I regel berör handräckningen hela räddningsformationer med ledare.

Räddningsverket har avtal med centrala samarbetssektorer om att ge och be om tjänstehjälp i anslutning till räddningsverksamheten. I anslutning till räddningsverksamheten är det räddningsledaren som beslutar om att be om tjänste- och experthjälp. Räddningsledaren svarar för arbetssäkerhe-

ten för den sektor som ger hjälp. Räddningsledaren eller jourhavande chef beslutar om när räddningsverket ger handräckning, förutom handräckning enligt larmanvisningen.

Beslut inom räddningsverket att be om eller ge internationell hjälp görs av jourhavande chef i samarbete med inrikesministeriet. Personalens deltagande i utbildningar för internationell räddningsverksamhet har varit sporadiskt och byggt på personernas eget intresse, och deltagande i utbildningarna har inte koordinerats enligt behovsprövning.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Det förekommer i medeltal 55 handräckningsuppdrag årligen och över 600 andra biståndsuppdrag. Målet är att samarbetet inom räddningsverksamheten är förebyggande och planmässigt, så att kunderna får ändamålsenlig hjälp så snabbt som möjligt i olyckssituationer oberoende av vilken myndighet som leder eller deltar i räddningsverksamheten. Målet är att nödvändiga samarbets- och samförståndsavtal har gjorts upp med centrala samarbetssektorer och att avtalen är uppdaterade. Gemensamma verksamhetsmodeller övas regelbundet.

Räddningsverket ska också klara av att fungera i räddningsuppdrag vid olyckor som förekommer mer sällan. Sådana är bland annat stora översvämningar och övriga naturkatastrofer, ras och exceptionellt stora terrängbränder. Koordineringen av sådana specialsituationer och räddningsverksamheten kräver en prestationsförmåga som avviker från dagliga olyckor. Räddningsverket ska även i samarbete med områdets kommuner och organisationer som fungerar på området ha beredskap för långvariga olyckssituationer, där räddningsverkets egna resurser får stöd av internationellt räddningsväsende. Planer som behövs för att sköta sådana situationer kan inkluderas i räddningsverkets planer för storolyckor, samarbete och beredskap.

Personer som är utbildade för internationell räddningsverksamhet förbättrar även hanteringen av olyckor som inträffar på Västra Nylands räddningsverks område. Räddningsverket utbildar personal genom interna-

tionella utbildningar för att stöda den regionala beredskapen. Man stöder personalen att delta i internationella utbildningar och expertutbyten. Deltagande i utbildningar och internationella expertutbyten är planerad och målinriktad.

Det behövs tillräckligt antal utbildad personal för dessa specialsituationer, såväl för att säkerställa ledningen som att utföra räddningsuppdragen. Räddningsverket bygger aktivt en gemensam prestationsförmåga för krävande situationer tillsammans med räddningsverken i Nyland. Dessutom har man nödvändigt samarbete med andra grannräddningsverk för att sköta skyldigheterna att ta emot internationell hjälp och bygga upp en tillräcklig prestationsförmåga.

Målet är att utarbeta en verksamhetsmodell för att ta emot internationell hjälp. Då verksamhetsmodellen utarbetas stödjer vi oss på HNS-verksamhetsmodellen som utarbetas av Egentliga Finlands räddningsverk med finansiering av Brandskyddsfonden. Syftet är att utarbeta en lämplig verksamhetsmodell för Nyland i samarbete med räddningsverken i Nyland. HNS-verksamhetsmodellen etableras och utbildas till personalen under servicenivåbeslutets giltighetstid.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Samarbets- och samförståndsavtalen granskas och uppdateras till nödvändiga delar regelbundet tillsammans med samarbetssektorerna.
- ✓ Vi upprätthåller prestationsförmågan som samarbets- och samförståndsavtalen förutsätter.
- ✓ Vi utarbetar och utbildar en verksamhetsmodell om att ta emot internationell hjälp.
- ✓ Vi planerar och genomför utvecklande av personalens kompetens och byggande av en tillräcklig prestationsförmåga för nationellt krävande specialsituationer och deltagande i internationell räddningsverksamhet i samarbete med grannräddningsverken.

3.2.7 AKTIONSBEREDSKAP I STÖRNINGSSITUATIONER OCH UNDANTAGSFÖRHÅLLANDEN

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

En störningssituation avser ett hot eller en händelse som äventyrar samhällets livsviktiga funktioner, och hanteringen av situationen förutsätter mer omfattande samarbete och kommunikation än vanligt mellan myndigheter och andra aktörer. Störningssituationer kan förekomma såväl i normala förhållanden som i undantagsförhållanden. Räddningsverksamhetens ledningssystem och beredskap för störningssituationer grundar sig på den dagliga beredskapen som vid behov förstärks och utvidgas.

I arbetsordningen för Västra Nylands räddningsverks ledningscentral har man bland annat bestämt åtgärder, personer och system för upprätthållande av lägesbilden som stöd för ledning av uppdrag i störningssituationer och undantagsförhållanden. I arbetsordningen beaktar man även situationer vars ledning förutsätter samarbete med andra som deltar i räddningsverksamheten.

Undantagsförhållanden är situationer som stadgas i beredskapslagen och lagen om försvarstillstånd som det inte är möjligt att hantera med myndigheternas lagenliga befogenheter. Verksamheten enligt räddningslagen ska planeras och ordnas så att den är möjlig även i undantagsförhållanden enligt beredskapslagen. Räddningsväsendets speciella befogenheter i undantagsförhållanden stadgas i beredskapslagen. Förhandsförberedelser för verksamheten i undantagsförhållanden och övriga åtgärder för att säkerställa så störningsfri verksamhet som möjligt har planerats i räddningsverkets beredskapsplan.

Med befolkningsskydd avses att skydda människor och egendom och räddningsverksamheten i undantagsförhållanden samt att ha beredskap för dem. Centrala befolkningsskyddsåtgärder i anslutning till räddningsverksamheten är att varna befolkningen, leda skyddandet och upprätthålla evakueringsberedskapen. Vi har avstått från att upprätthålla befolkningskyddsformationer och skyddsavsnittsindelningen i skyddsdistrikten. Eva-

kueringsplanen är till viss del föråldrad. En riksomfattande anvisning om planering av stora förflyttningar av befolkning och evakuering håller på att uppdateras och evakueringsplanen för Västra Nylands räddningsverk kommer att uppdateras enligt anvisningen i beredskapsplanen. Räddningsverkets befolkningsskyddsformationer består av räddningsverksamhetens formationer i normala förhållanden. Befolkningsskyddsformationer som grundats i kommunernas organisationer kan vid behov användas som stöd för räddningsverket eller de kan annars användas för att stödja räddningsverksamheten.

Räddningsverkets och avtalsbrandkårernas personreserveringar uppdateras regelbundet. Prestationsförmågan för brandstationernas och räddningsverksamhetens materiella beredskap har bestämts till 72 h i normala förhållanden. Prestationsförmågan för långvariga störningssituationer och undantagsförhållanden har definierats i beredskapsplanen.

Samarbete med kommuner, myndigheter och andra aktörer har planerats och övats regelbundet. Nödvändiga samförstånds- och samarbetsavtal har gjorts upp. I en befolkningsskyddssituation blir myndighetssamarbetet mer tätare.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet är att kontinuiteten för räddningsverkets funktioner är tryggad så att personalen, brandstationerna och utrustningen är funktionsdugliga även i störningssituationer och i undantagsförhållanden. Räddningsverkets beredskap grundar sig på bedömning av risker och hot. I bedömningen beaktar man inverkningarna av såväl nationella som regionala hot.

I undantagsförhållanden förbereder man sig för att fungera långvarigt i full beredskap, som möjliggörs bland annat med ändringar i villkoren för personalens tjänsteförhållande som tas i bruk med stöd av beredskapslagen. Man eftersträvar även att säkerställa långvarig användning av avtalsbrandkårernas personal. Räddningsverkets och avtalsbrandkårernas personreserveringar hålls uppdaterade. Uppgifterna för övrig personal

som inte hör till räddningsverksamheten eller den prehospitalka akutsjukvården planeras och riktas till att stöda räddningsverksamheten och den prehospitalka akutsjukvården.

Utgångsläget för befogenheterna i anslutning till räddningsverksamheten i normala förhållanden är att de även är tillräckliga i undantagsförhållanden. En riksomfattande arbetsgrupp har grundats för användning av befogenheterna i undantagsförhållanden. Vi följer arbetsgruppens beredning och uppdaterar beredskapsplanen vid behov.

Försörjningsberedskapen beaktas vid anskaffningar och i avtal även för störningssituationer och undantagsförhållanden. En riksomfattande arbetsgrupp bereder planeringsgrunder för räddningsväsendets krav på prestationsförmågorna för att säkra tillgången till bränsle.

Räddningsverket sörjer för planeringen av och förberedelserna för de befolkningsskyddsuppgifter det svarar för. Organiseringen av befolkningsskyddet måste uppdateras i räddningsverkets beredskapsplan. Organiseringen planeras på grundval av beredskap i normala förhållanden.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Beredskapsplanen är uppdaterad, granskas regelbundet och uppdateras att motsvara risker och hot.
- ✓ Räddningsverksamhetens ledningssystem och resurser för störningssituationer och undantagsförhållanden grundar sig på den dagliga beredskapen som förstärks och utvidgas enligt behov.
- ✓ Räddningsverkets och avtalsbrandkårernas personreserveringar uppdateras regelbundet.
- ✓ Beredskap för brandstationer att även fungera i långvariga störningssituationer och undantagsförhållanden har planerats.
- ✓ Vi upprätthåller och utvecklar brandstationernas och räddningsverksamhetens materiella beredskap på basis av kraven på prestationsförmågan.

3.3 RÄDDNINGSVERSAMHETENS SÄRDRAG

I räddningsverksamhetens särdrag beskrivs de centrala funktioner i anslutning till släcknings- och räddningsuppdrag som det enligt författningarna ska beslutas noggrannare om. Anvisning om servicenivåbeslutets innehåll och struktur styr att besluta om bland annat hur räddningsdykningsverksamheten ska ordnas, resurser för oljebekämpning och arrangemang för att varna befolkningen. På basis av områdets risker och hot beskrivs de funktioner som man speciellt ska ha beredskap för och dimensionera räddningsverksamhetens prestationsförmåga.

3.3.1 RÄDDNINGSDYKNINGS- OCH YTBÄRGNINGSBEREDSKAP

Med räddningsdykning avses rök-, kem- och vattendykning. Därutöver behandlar vi även ytbärgning i detta sammanhang. Räddningsdykningens prestationsförmåga omfattar personal, personalens kompetens och kunskap samt ändamålsenlig utrustning och materiel. Räddningsdyknarnas kompetens består av tillräckligt hälsotillstånd, fysisk funktionsförmåga, utbildning och övning. Kompetensen för personalen som deltar i räddningsdykning testas och bedöms regelbundet.

Tjänstens beskrivning, nuläge och bedömning av föregående perioden

Rökdykning är släcknings- och räddningsarbete som utförs med hjälp av tryckluftsapparat och ändamålsenlig skyddsutrustning som förutsätter att man tränger in i ett avgränsat utrymme inomhus där det finns rök. Arbete som utförs med tryckluftsapparat på taket av en brinnande byggnad jämföras med rökdykning. Räddningsverksamhetens heltids- och deltidspersonal upprätthåller rökdykningsberedskap i alla räddningsenheter på hela verksamhetsområdet. På basis av riskanalys och brandkårsavtal bestäms dessutom de avtalsbrandkårer som har beredskap för rökdykning.

Med kemdykning avses spanings-, räddnings-, bekämpnings- och andra motsvarande uppgifter i ett område där omedelbar fara föreligger som förutsätter användning av tryckluftsapparat och lämplig kemskyddsdräkt. Som farliga ämnen klassificeras ämnen som är explosiva, brand- eller strålningskänsliga, giftiga, frätande eller har en annan egenskap som kan orsaka skada för människor, egendom eller miljön. Internationellt används även för-

kortningen CBRNE för bekämpning av farliga ämnen. Med CBRNE-hot avses hot om olyckor i anslutning till farliga ämnen samt användning av ämnena i fråga för skadlig verksamhet som eftersträvar att orsaka betydande fysisk och samhällelig skada. Kemdykningsberedskap upprätthålls i alla räddningsverkets räddningsenheter och en avtalsbrandkår har dessutom beredskap för rengöringslinje för farliga ämnen och kemikalier. Enligt målen för föregående period har man i samarbete med olika samarbetsaktörer och grannräddningsverken skapat beredskap för att rengöra personer och utrustning som nedsmutsats på grund av farliga ämnen.

Vattenräddningsverksamheten indelas i vattendykningsverksamhet och ytbärgning. Med vattendykning avses uppgifter som förutsätter vattendykningsapparat och vattendykningsutrustning för såväl räddning av egendom som bekämpning av miljöskador. Vattendykning är också handräckningsdykningar samt övningar för att upprätthålla dykningsfärdigheterna. Med ytbärgning avses räddning av människor, djur eller egendom som befinner sig på eller omedelbart under vattenytan och bekämpning av skada som utförs utan vattendykningsutrustning.

På räddningsområdet upprätthålls beredskap för vattendykning på räddningsverkets brandstationer på skilt bestämda brandstationer. Räddningsverkets heltidspersonal inom räddningsverksamheten upprätthåller beredskap för ytbärgning på alla verksamhetsområdets brandstationer. Därutöver har deltidspersonalen i Tenala också beredskap för ytbärgning. På basis av riskanalysen och brandkårsavtalen bestäms dessutom de avtalsbrandkårer som har beredskap för ytbärgning.

Beredskapen för vattendykning har upprätthållits med vattendykare på nivå I på följande brandstationer:

- Minst 2 dykare i Ängskulla
- Minst 1 dykare i Kyrkslätt, Lojo och Ekenäs

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Det inträffar i medeltal 840 olika eldsvådor på räddningsverkets område. Av dessa utgör byggnadsbränder och risker för byggnadsbränder i medeltal 340 årligen, varav 140 förutsätter rökdykning.

Målet är att upprätthålla minst nuvarande rökdykningsberedskap på hela räddningsverkets område. Minimistyrkan för de räddningsenheter som är först på plats är 1+3 med rökdykningsberedskap.

För att säkerställa ändamålsenlig hjälp till kunderna, minska skadorna av eldsvådor samt för att effektivisera släcknings- och räddningsverksamheten och förbättra arbetssäkerheten är målet att ta i bruk och vidareutveckla släckmetoder som kompletterar räddningsenhetens första åtgärder. Lättare släckmetoder än de traditionella klareringarna av slangar kan utnyttjas i synnerhet i stora objekt eller som annars är svårt att nå där klareringsvägarna är långa. De nya metoderna kan för sin del även förbättra hjälpen och säkerhetsnivån för kunder på glesbygden. På glesbygden kan första räddningsenheten som anländer till objektet vara en enhet som inte har aktionsberedskap beträffande utrusning eller manskap för släcknings- och rökdykningsverksamhet. Målet är också att stöda förmågan för de avtalsbrandkårer som når olycksobjektet först att sköta sin aktionsberedskap och förbättra sin släcknings- och rökdykningsberedskap.

Det förekommer i medeltal fyra kemdykningsuppdrag per år. Olyckor med farliga ämnen inträffar i medeltal 20 gånger per år. Explosionsolyckor eller risker för explosioner inträffar några gånger per år. På räddningsverkets område finns åtta objekt där mängden kemikalier eller explosiva varor är så stor att den orsakar fara för en storolycka. Förutom dessa objekt finns det också flera mindre kemikalieobjekt. Dessutom transporteras farliga ämnen på landsvägarna och järnvägarna. Såväl räddningsverket som verksamhetsidkarna har beredskap för en fara för storolycka och verksamhetsidkarna ska aktivt eftersträva att förebygga olycks- och farosituationer från att uppstå.

Målet är att minst upprätthålla den nuvarande kemdykningsberedskapen för den heltidsanställda personalen. Målet är dessutom att i samarbete med olika aktörer och grannräddningsverken upprätthålla och utveckla rengöringsberedskapen för nedsmutsade personer och utrustning i fråga om farliga ämnen. För avtalsbrandkårernas del bestäms eventuellt prestationskrav för bekämpning av farliga ämnen och kemikalier i brandkårsavtalen.

Ytbärningsuppdragen är cirka 20 per år och vattendykningssberedskapen behövs cirka 7 gånger per år. På grund av områdets långa strandremsa och rikliga antal insjöar måste man upprätthålla minst nuvarande vattenräddnings- och ytbärningsberedskap. Målet är att upprätthålla vattendykningssberedskap på alla räddningsverkets jourområden. I räddningsverkets Anvisning om vattenräddning bestäms noggrannare tillräckligt antal vattendykare och placeringsplats. Ytbärningsberedskap upprätthålls av heltids- och deltidspersonal på alla brandstationer och dessutom i de avtalsbrandkårer där man överenskommit om det i brandkårsavtalen.

Upprätthållande av beredskap för räddningsdykning förutsätter god prestationsförmåga hos personalen. Vi har förmått att upprätthålla beredskap för räddningsdykning enligt servicenivåbeslutet på hela området under den föregående servicenivåbeslutperioden. På grundval av att personalens medelålder ökar ska vi under den kommande servicenivåbeslutperioden koncentrera resurser för att upprätthålla tillräcklig prestationsförmåga hos personalen.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Räddningsverksamheten ordnas så att rökdykningsverksamheten kan påbörjas inom 11 minuter på områden av riskklass I, inom 14 minuter på områden av riskklass II, inom 22 minuter på områden av riskklass III och inom 40 minuter på riskområden av riskklass IV efter att man tagit emot larmet i minst 50 % av de brådskande uppdragen.
- ✓ Beredskap för kemdykning upprätthålls i räddningsverkets räddningsenheter på hela verksamhetsområdet.
- ✓ Räddningsverket upprätthåller omedelbar vattendykningssberedskap på alla jourområden på basis av riskanalyser och olycksutvecklingen.
- ✓ Räddningsverksamhetens heltids- och deltidspersonal upprätthåller ytbärningsberedskap i alla sina räddningsenheter.
- ✓ Avtalsbrandkårens rökdyknings- och ytbärningsberedskap överenskomms i brandkårsavtalen genom att beakta kraven i verksamhetsmiljön.

3.3.2 BEKÄMPNING AV OLJESKADOR

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Enligt 27 § i räddningslagen ansvarar det lokala räddningsväsendet för bland annat att räddningsverkets verksamhet ordnas på behörigt sätt och för andra uppgifter som hör till räddningsverksamheten. Bekämpning av oljeskador är enligt 32 § i räddningslagen en av räddningsverksamhetens uppgifter. Lagen om bekämpning av oljeskador 1673/2009 är upphävd och det som skrivits om bekämpning av oljeskador överfördes till räddningslagen 379/2011 fr.o.m. 1.1.2019.

Räddningsverket svarar på sitt område om beredskap för bekämpning av oljeskador på land, vid kusten och i skärgården. Prestationsförmågan för bekämpning av oljeskador har inom Västra Nylands räddningsverk skapats i samarbete med grannräddningsverken, samarbetsmyndigheter och med avtalsbrandkårer där det bestämts i brandkårsavtalen.

Räddningsverkets båtar, oljebekämpningsbommar och övrig bekämpningsutrustning är lämplig för bekämpning av oljeskador till havs och i insjöar för att begränsa ett oljebälte och uppsamling av olja. Utrustningen är placerad i räddningsverkets och avtalsbrandkårernas brandstationer som finns nära havet och insjöarna samt i sex oljebekämpningslager. Lagren finns i Hangö, Ekenäs (Raseborg), Lojo, Kyrkslätt och på centralbrandstationen i Esbo.

Räddningsverket har ordnat bekämpning av oljeskador på land så att man kan täppa ett oljeläckage, förhindra spridning av olja och samla upp olja. Utrustning som är lämplig för bekämpning av oljeskador på land är utlokaliserade till räddningsverkets och avtalsbrandkårernas stationer och i räddningsenheter för att göra bekämpningsåtgärderna snabbare. Varje räddningsenhet är utrustad för primära åtgärder för bekämpning av oljeskador. Bekämpningsutrustning för oljeskador på land finns dessutom i lager, flyttbara containers och i oljebekämpningssläpvagnar.

Räddningsverkets oljebekämpningsbåtar är jämnt fördelade på hela räddningsområdet. För de största båtarna krävs ändamålsenliga behörighetsbrev och tillräckligt många årliga övningar och utbildning för att kunna använda båtarna säkert under olika tider på dygnet och i olika väderomständigheter. Det görs uppföljning av övningarna och båtförarna utses årligen.

Enligt 47 § i räddningslagen ska det lokala räddningsväsendet göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning som olycksriskerna i området kräver. Räddningsverkets bekämpning av oljeskador har ordnats enligt bekämpningsplanen för oljeskador och dess bilagor samt enligt kompletterande planer. Planen behöver uppdateras. Räddningsverket har utarbetat en plan för bommar som är utplacerade på förhand för att skydda kusten och skärgården. Separata objektplaner har utarbetats för att skydda viktiga grundvattenområden och effektivisera bekämpningsåtgärderna. Räddningsverkets båtar och farkoster har förnyats under den gällande servicenivåperioden och så har man förbättrat bekämpningsutrustningen för såväl bekämpning av oljeskador i vattendrag som på land.

Områdets kommuner svarar för efterbehandlingen på sitt område. Kommunerna har utsett ansvarig myndighet för efterbehandlingen. Kommunernas olika myndigheter och verk deltar vid behov i bekämpning av oljeskador enligt planen.

Gränsbevakningsväsendet sörjer för räddningsverksamheten vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på finskt territorialvatten och inom Finlands ekonomiska zon och samordnar beredskapen för detta. Planer för räddningsverksamhet vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på havsområden görs upp under ledning av Gränsbevakningsväsendet. Räddningsverket och Gränsbevakningsväsendet har utarbetat ett samförståndsavtal som även inkluderar bekämpning av oljeskador. Vi har numera tätt samarbete med Gränsbevakningsväsendet och gemensam aktionsberedskap upprätthålls med gemensamma övningar.

Räddningsverkens, Gränsbevakningsväsendets, statens och samarbetssektorernas bekämpningsenheter ska tillsammans förmå att stoppa ett stort oljebälte från att spridas från havet till kusten och samla upp oljan som omgärdats av bommar. Räddningsverket har också utvecklat bekämpningsutrustningen, planerna och övat samarbetet med frivilliga organisationer för bekämpning av oljeskador vid kustens och skärgårdens strandområden. Frivillig oljebekämpning är en medborgarverksamhet som stödjer myndigheternas arbete för att rengöra och skydda stränder och djur som blivit nersmutsade av olja.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

I Finland inträffar årligen cirka 2 000 oljeskador. Största delen av oljeskadorna är små utsläpp som sker på land, såsom bränsle eller smörjmedel som läcker från trafikmedel och arbetsmaskiner. På Västra Nylands räddningsverks område inträffar oljeskador av olika storlek i medeltal 170 gånger per år, största delen av skadorna är små oljeutsläpp. Största delen av skadorna under åren 2014-2020 har inträffat på andra ställen än grundvattenområden. Räddningsverkets område omfattar 2 857 km² havsområde, 359 km² insjöområde och kustens längd är 139 km. På området finns sex hamnar för kommersiell sjöfart och det går 10 farleder genom havsområdet. På landområden orsakar trafik, industri och lagring risk för oljeskador.

Räddningsverkets prestationsförmåga grundar sig på gällande anvisningar och riskanalys. Räddningsverket har för sin del beredskap för bekämpning av oljeskador vid storolyckssituationer där det till följd av en olycka i värsta fall kan frigöras tiotusentals ton olja i Finska viken. Som planeringsgrund för oljebekämpningsberedskap till havs har man bekämpning av en oljeskada på 30 000 ton som inträffar i Finska viken. Räddningsverkets dagliga organisation är utrustad med tillräcklig bekämpningsutrustning för små och medelstora oljeskador.

Den nuvarande prestationsförmågan för bekämpning av oljeskador är tillräcklig för att sköta dagliga olyckor, men samarbetet med grannräddningsverken måste fortsätta för att utveckla bekämpningsutrustningen. För att

förbättra logistiken för oljebekämpningsutrustningen måste man utveckla utrustningen och planera nyplacering av lagren på området. Räddningsverkets utrustning på båtar och fartyg som är lämplig för uppsamling av olja måste förnyas enligt livslängden, skicket och investeringsplanerna så att en motsvarar kraven på prestationsförmåga för bekämpning av oljeskador.

Bekämpning av oljeskador är en del av räddningsverksamheten, det vill säga att personalresurserna för bekämpningsverksamheten är de samma som räddningsverksamhetens befintliga personalresurser. I nuläget används 0,6 årsverken för planering, anskaffning av utrustning och utveckla kompetensen för bekämpning av oljeskador. Det behövs mera personalresurser för planering, anskaffning av utrustning, underhåll av utrustning och för att utveckla kompetensen för bekämpning av oljeskador.

För att utveckla kompetensen och upprätthålla aktionsberedskapen genomförs regelbunden utbildning och övning för personalen inom räddningsverksamheten. Det krävs speciell behörighet och årlig övning för båtförarna, som är grunden för att årligen utse båtförarna. För att förbättra prestationsförmågan inom Västra Nylands räddningsverk i anslutning till storolyckor och krävande ledningssituationer kommer man under den kommande servicenivåbeslutperioden att stärka kompetensen för räddningsverksamhetens befäl i anslutning till ledning av ett omfattande oljebekämpningspådrag.

Målet är att räddningsverket har uppdaterade samarbets- eller samförståndsplaner om samarbete som görs med olika aktörer. Räddningsverket fortsätter att ha tätt samarbete med Gränsbevakningsväsendet genom att ordna gemensamma övningar och utbildningar. Målet är att utveckla och öka samarbetet mellan räddningsverken och Gränsbevakningsväsendet i Finska viken och Skärgårdshavet, i synnerhet för utrustning, övningar och verksamhetsmodeller.

Räddningsverket håller på att utarbeta ett samförståndsavtal med frivilliga räddningstjänsten (VAPEPA). Syftet är att avtalet och samverkan omfattar samarbete med olika frivilliga aktörer och organisationer för bekämpning av oljeskador, såsom WWF och Finlands Röda Kors.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Oljebekämpningsplanen uppdateras.
- ✓ Vi upprätthåller minst nuvarande prestationsförmåga.
- ✓ Vi utvecklar oljebekämpningsutrustningen, logistiken och lagren i synnerhet för att förbättra prestationsförmågan för bekämpning vid stränder.
- ✓ Vi planerar och säkerställer tillräckliga personalresurser för planering av bekämpning av oljeskador, utveckling av kompetensen och upprätthållande av prestationsförmågan.
- ✓ Vi fortsätter att utveckla bekämpningsutrustningen och upprätthåller nuvarande prestationsförmåga för båtar och fartyg genom att förnya de äldsta enligt planen.
- ✓ Vi upprätthåller och utvecklar vid behov samarbetet och gemensamma verksamhetsmodeller mellan olika aktörer.
- ✓ Vi utvecklar samarbetet med frivilliga organisationer (VAPEPA) som deltar i bekämpning av oljeskador.

3.3.3 ATT VARNA BEFOLKNINGEN OCH OLYCKSKOMMUNIKATION

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Enligt 27 § i räddningslagen ska räddningsverket inom sitt område sörja för varning av befolkningen vid tillbud och olyckor samt det larmsystem som behövs för detta. Räddningsverkets system för varning av befolkningen utformas av olyckskommunikation, varningsmeddelande och larmanordningssystemet för att varna befolkningen.

Olyckskommunikationen omfattar information om inträffade olyckor med fortsättningsmeddelanden och mediemeddelanden. Det kan även innehålla handledning och rådgivning för människor som omedelbart eller indirekt utsätts för inverkningarna av en olycka.

Fasta anordningar för att varning av befolkningen som är avsedda för att varna befolkningen som rör sig utomhus inom kommunerna på räddningsverkets område placeras i kommunernas centrum och även på tätorterna i de större kommunerna. Mobila larmanordningar används där larmanordningarna är utanför hörbarhetsområdet. Med de fasta larmanordningarna når man cirka 80 % av invånarna som rör sig utomhus.

Larmanordningssystemet utnyttjas för varning av befolkningen i sådana olyckor och hotsituationer som förutsätter att befolkningen ska söka skydd inomhus. I undantagsförhållanden som hänför sig till militär verksamhet utnyttjas larmanordningssystemet även för varning av befolkningen och att söka skydd i skyddsrum.

Allmänna farosignalen och varningsmeddelande används för att varna befolkningen om en omedelbar fara som utgör ett hot. Allmänna farosignalen ges med hjälp av utomhuslarmanordningar eller utanför tätorter med mobila larmanordningar som monterats på fordon.

Varningsmeddelande är ett meddelande som ges av behörig myndighet, vars syfte är att varna om en farlig händelse och ge verksamhetsanvisningar till en stor grupp människor. Varningsmeddelanden publiceras

alltid i radion och enligt myndighetens beslut även i tv. Meddelanden ges alltid på finska och svenska. Varningsmeddelanden förmedlas även i 112 Finland-appen och av nödcentralsverket i sociala medier.

Olika elektroniska kommunikationskanaler inklusive sociala medier har förändrat mediefältet och räddningsverkets kommunikationskanaler även när det gäller olyckskommunikationen. Det har utarbetats anvisningar för olika kommunikationssituationer och räddningsverket använder i regel fungerande kommunikationspraxis. Olika experter har emellertid ansvar för kommunikationens olika delområden. Att informera om olyckor är en del av olyckskommunikationen och räddningsverkets kommunikationshelhet. Räddningsledaren svarar för olycksinformationen. På begäran av räddningsledaren och enligt gällande anvisningar stöder lägescentralen räddningsledaren i olycksinformationen.

Under servicenivåbeslutperioden 2014-2020 gavs allmänna farosignalen en gång. Andra orsaker för varning av befolkningen görs i medeltal sex gånger årligen i anslutning till olika släcknings- och räddningsuppdrag. Via lägescentralen sänds i medeltal 90 olycksmeddelanden per år. Årligen ges cirka 630 fortsättningsmeddelanden om räddningsverksamhetens uppdrag.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Målet är att det fasta larmanordningssystemet på räddningsverkets område för varning av befolkningen i färd- och olyckssituationer har dimensionerats så att det är tillräckligt och ändamålsenligt i förhållande till hoten. Med systemet når man 80 % av befolkningen som befinner sig utomhus. Metoder som kompletterar det fasta larmanordningssystemet för att varna befolkningen måste utredas och tas i bruk enligt behov.

I riskanalysen framhävs kommunikationens betydelse. Människors och sammanslutningars behov av information och kravet på snabbare kommunikation har ökat. Räddningsverket måste klara av utvecklingen av kommunikationen och ha tillräckliga resurser för kommunikationen. Olyckskommunikationen måste vara tillräckligt snabb och erbjuda kunderna pålitlig

myndighetsinformation i olycks- och störningssituationer. Räddningsverket måste säkerställa tillräckliga resurser för kommunikationen och beakta kravet på förändringar för att ordna tjänsterna. För att informera om faror stödjer sig räddningsverket även på de kommunikationskanaler som nödcentralverket erbjuder, såsom 112 Finland-appen och sociala medier.

Anvisningar och planer för olyckskommunikation måste uppdateras och kommunikationspraxis definieras tydligt. Olyckskommunikationen utvecklas i samarbete med räddningsverken i Nyland.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Arrangemangen för varning av befolkningen utgörs av olyckskommunikation och larmanordningssystemet.
- ✓ Vi upprätthåller och utvecklar ett larmanordningssystem för fasta larmanordningar på basis av hot och risker med beaktande av befolkningsökningen.
- ✓ Vi upprätthåller möjligheten att använda larmanordningssystemet från lägescentralen.
- ✓ Vi upprätthåller och utvecklar personalens kommunikationskompetens med utbildning.

4 STÖD FÖR KOMMUNERNAS BEREDSKAPSPLANERING

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Enligt 27 § i räddningslagen stödjer räddningsverket beredskapsplaneringen i en kommun som hör till räddningsområdet, om detta har överenskommits med kommunen. Västra Nylands räddningsverk stödjer kommunernas beredskap på sitt område. Saken har överenskommits i samarbetsavtalet för Västra Nylands räddningsväsende som ingåtts mellan kommunerna.

Räddningsverket stöder kommunernas beredskap och beredskapsplanering på sitt område bland annat med samarbetsmöten, workshopar och genom att delta i kommunernas övningar. Räddningsverket har utsett kontaktpersoner för att vid behov stödja kommunernas ledningsgrupper i storolycks- och störningssituationer samt i undantagsförhållanden. Under den föregående servicenivåbeslutperioden har räddningsverket stött kommunernas beredskap på sitt område enligt målen.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Kommunerna är viktiga samarbetspartner för räddningsverket i störningssituationer. Genom räddningsverkets stöd för kommunernas beredskap strävar man efter att utveckla både den regionala beredskapen och kommunernas egen beredskap samt samordning av planer och verksamhet. Med beredskap och förhandsarrangemang säkerställs ett fungerande samarbete även i störningssituationer.

Målen för beredskapen och beredskapsplaneringen bestäms i samarbete med kommunerna. Kommunerna har utsett kontaktpersoner för beredskapen för regelbunden kontakt.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Målen för att stödja kommunernas beredskap och genomförande bestäms årligen i samarbete med kommunerna.
- ✓ Två årsverken har anvisats som resurser för att stödja kommunernas beredskapsplanering. Det omfattar såväl att stödja beredskapsplaneringen som att stödja beredskapen, såsom resurser för att delta i workshops och övningar.

5 PREHOSPITAL AKUTSJUKVÅRD

Beskrivning av tjänsten, nuläge och bedömning av föregående perioden

Den prehospitala akutsjukvården som räddningsverket producerar har ordnats enligt samarbetsavtal och servicenivåbeslutet som Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS, fi. HUS) beslutat om. Sjukvårdsdistriktet och räddningsverket bedömer och planerar i samarbete resurserna för den prehospitala akutsjukvården. Personalen rekryteras enligt de behörighets- och kompetenskrav som bestäms i hälso- och sjukvårdslagen och av sjukvårdsdistriktet.

Räddningsverket producerar i första hand brådskande prehospital akut-sjukvård på Jorvs område på basis av ett samarbetsavtal med sjukvårdsdistriktet och servicenivåbeslutet för den prehospitala akutsjukvården. En privat serviceproducent sköter om medborgaruppdrag med D-risk som inte är brådskande och HUS-logistik ansvarar för förflyttningstransporter mellan inrättningar. Enligt samarbetsavtalet producerar räddningsverket för närvarande fältledningstjänsterna för den prehospitala akutsjukvården på Jorvs område.

På Lojo och Västra Nylands sjukvårdsområden producerar räddningsverket både brådskande och inte brådskande medborgaruppdrag. På Lojo och Västra Nylands sjukvårdsområden produceras fältledningstjänsterna för den prehospitala akutsjukvården av HNS. HUS-logistik producerar förflyttningstransporter mellan inrättningar även på dessa områden.

Räddningsverket sköter enligt avtalen om första insatsen verksamheten på området, och första insatsen verksamheten utvecklas i samarbete med sjukvårdsdistriktet. Räddningsverkets räddningsenheter deltar i första insatsen verksamhet på hela området. För närvarande har 17 avtalsbrandkårer första insatsen verksamhet.

Under föregående servicenivåbeslutperioden utökades tjänsterna att omfatta hela räddningsverkets område. Kostnaderna för den prehospitala akutsjukvården ingår inte i räddningsväsendets kostnader.

Tjänstens mål och bedömning av behoven

Producerande av prehospital akutsjukvård är en del av räddningsverkets målinriktade verksamhet för att säkerställa snabb och mångsidig hjälp för kunden. Med tanke på den hjälp som kunden får är det till nytta att personalen inom räddningsverksamheten även har kompetens och prestationsförmåga inom den prehospitala akutsjukvården.

Enligt regeringsprogrammet är målet att även i fortsättningen trygga den synergieffekt som samarbetet mellan räddningsväsendet och den prehospitala akutsjukvården medför. I planering och utveckling av brand-

stationsnätverket beaktas också producerande av prehospital akutsjukvård. Sjukvårdsdistriktet deltar i planeringen av brandstationsnätverket i samarbete med räddningsverket.

Inverkningar av förändringar i verksamhetsmiljön för servicebehoven analyseras fortlöpande. Räddningsverket och sjukvårdsdistriktet har tätt samarbete i bedömningen av förändringar i områdets verksamhetsmiljö och vid behov granskar man grunderna för att ordna tjänsten.

Om produktion och operativ ledning av den prehospitala akutsjukvården avtalas i ett samarbetsavtal mellan sjukvårdsdistriktet och räddningsverket. Noggrannare mål och behov för den prehospitala akutsjukvården och första insatsen verksamheten bestäms i sjukvårdsdistriktets servicenivåbeslut och i samarbetsavtalen.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Räddningsverket producerar prehospital akutsjukvård på hela området i samarbete med sjukvårdsdistriktet enligt servicenivåbeslutet för den prehospitala akutsjukvården och samarbetsavtalen.
- ✓ Räddningsverket producerar första insatsen verksamhet på hela området enligt avtal.

6 UTVECKLINGSPLAN

En plan om att utveckla tjänsterna ska inkluderas i servicenivåbeslutet. Utveckling är en kontinuerlig del av arbetet för varje expert på räddningsverket och utveckling görs även i flera nätverk, såsom mellan räddningsverken i Nyland och i arbetsgrupper under det riksomfattande partnerskapsnätverket.

I utvecklingsplanen beskrivs sådana beslut som berör servicenivån som på räddningsverket ger upphov till att allokera resurser och funktioner på nytt eller kostnadsinverkningar.

Brandutredning och uppföljning av olyckstäthet

För brandutredning och uppföljning av olycksutveckling utarbetas nödvändiga planer, bestäms tillräckliga resurser och aktiv ledning av verksamheten. För brandutredning utarbetas i fortsättningen en årlig plan där det bland annat framgår kvantitativa och kvalitativa mål för brandutredning, personalresurser, anordningar och utrustning som används, upprätthållande och utveckling av utredningsgruppens kompetens, att utnyttja utredningsresultaten i utvecklingen av räddningsverket samt samarbete med andra myndigheter och områdets aktörer. Planen för brandutredning utarbetas under 2021 och verksamheten enligt planen inleds under 2022.

Utnyttjande av brandutredningens resultat utvecklas i samarbete med de andra räddningsverken i Nyland enligt HIKLU-brandutredningsanvisningen. Ett centralt delområde för att presentera brandutredningsfallen vid utbildning och behandling av utvecklingsförslag på basis av brandutredningen med ansvarspersonerna.

Regelbunden uppföljning av olycksutvecklingen påbörjas under 2021. Vi utreder möjligheten till samarbete i anslutning till detta med de andra räddningsverken i Nyland. För uppföljning av olycksutvecklingen definieras de olyckstyper som ska följas upp och intervall för uppföljningen samt tillräckliga personalresurser riktas till verksamheten. Som en del av uppföljningen av olyckstätheten måste man också aktivt följa upp hur målen för aktionsberedskapstiderna uppfylls och upprätthålla en uppdaterad analys om förändringar och saker i verksamhetsmiljön som försvårar att aktionsberedskapstiderna uppnås. Utvärderingen av den egna verksamheten efter räddningsverksamheten planeras under 2022 och verksamheten enligt planen inleds under 2023.

Övervakning av beredskapen för bekämpning av oljeskador

Övervakningen av hur bekämpningen av oljeskador genomförs i hamnar och stora oljelager planeras och läggs till räddningsverkets tillsynsplan under år 2020. Åtgärder för att rikta resurserna och utveckla kompetensen genomförs under år 2021. Från år 2021 påbörjas övervakning av beredskapen för bekämpning av oljeskador enligt planen.

Bekämpningsberedskapen övervakas och prestationsförmågan utvecklas i samarbete med verksamhetsidkarna. Verksamhetssättet uppdateras vid behov på basis av erfarenheterna.

Planering av nyorganiseringen av ledningscentralen och lägescentralfunktionerna för räddningsverken i Nyland

Målet för utvecklingsprojektet för de Nyländska räddningsverkens ledningscentral är att planera en gemensam ledningscentral för räddningsverksamheten för räddningsverken i Nyland. Planen är att projektet slutförs i slutet av år 2022, och om det blir verklighet kan en gemensam ledningscentral inleda sin verksamhet under år 2023. Det görs ett separat beslut om starttidpunkten när planeringen fortskrider.

I anslutning till projektet måste funktionerna i Västra Nylands räddningsverks lägescentral planeras på nytt innan projektet slutförs för de uppgifter i lägescentralen som inte har anknytning till ledning av räddningsverksamheten eller uppgifter för att stödja uppdrag inom räddningsverksamheten och den prehospitla akutsjukvården.

För närvarande finns endast preliminära planer om personalförändringarna som en gemensam ledningscentral för räddningsverken i Nyland orsakar. Om ledningscentralen för räddningsverken i Nyland blir verklighet kommer den att förändra uppgifterna för lägescentralens personal, joursystemet för jourhavande chefer och eventuellt uppgifterna för jourhavande brandmästare. Dessa inverkningar på personalen måste beaktas när planeringen framskrider.

Verksamhetsmodell (HNS) för att ta emot internationell hjälp och deltagande i internationell räddningsverksamhet

Räddningsverkets mål är att under den kommande servicenivåbeslutperioden utbilda personal på kurser för internationell räddningsverksamhet. Kunskapen från dessa kurser hjälper även att upprätthålla och utveckla prestationsförmågan i anslutning till krävande specialsituationer och storolyckor i nationell och regional räddningsverksamhet. Den så kallade HNS-verksamhetsmodellen för att ta emot internationell hjälp är planerad att tas i bruk senast under år 2022. Målet är att utarbeta planer och verksamhetsanvisningar i anslutning till HNS-verksamhetsmodellen under år 2022 och utnyttja Egentliga Finlands räddningsverks verksamhetsmodell och anvisningar som torde färdigställas under år 2020.

Målet för att bygga upp prestationsförmågan för internationell räddningsverksamhet är att utbilda minst två personer årligen på Räddningsinstitutets grundkurser för internationell räddningsverksamhet och dessutom 1-2 personer i utbildningsprogrammet för EU:s räddningstjänstmekanism. Med kurserna som nämndes ovan kan vi under servicenivåbeslutperioden skapa tillräcklig beredskap för att ta emot internationell hjälp samt för att skapa kompetens för krävande räddningsuppdrag.

Målet är att planering och utbildning för HNS-verksamhetsmodellen är gjorda under år 2022. Tillräcklig arbetstid måste anvisas för att utarbeta, utbildning och för att utveckla kompetensen för internationell räddningsverksamhet. Målet är att så långt som möjligt utnyttja befintliga HNS-verksamhetsmodeller och bygga upp prestationsförmågan i samarbete med de andra räddningsverken i Nyland.

Förbättrande av aktionsberedskapen med att utveckla stationsnätverket

Servicenivån för Västra Nylands räddningsverk grundar sig på ett fungerande brandstationsnätverk. På räddningsområdet finns sammanlagt 51 brandstationer i bruk, som även omfattar brandstationer för avtalsbrandkårer och deltidspersonal. Befolkningsökningen och tätare markanvändning medför utmaningar att upprätthålla ett täckande och effektivt brand-

stationsnätverk och påverkar således tiden att få hjälp för kunden. I en utredning om placering av brandstationer till år 2035 som Västra Nylands räddningsverk gjort kommer saker som påverkar brandstationsnätverket att granskas genom förändringar i den regionala strukturen, befolkningsprognoser samt riskklasser och riskområdenas tillgänglighet. Utredningen grundar sig på täckande utredningar på hela Nylands område som gjordes under åren 2013 och 2014. Målet är att upprätthålla en uppdaterad analys om verksamhetsmiljön i anslutning till utredningen och beakta stationsnätverkets utvecklingsbehov på lång sikt.

Alla brandstationer är för närvarande inte belägna på bästa plats med tanke på aktionsberedskapen. Fem av räddningsverkets brandstationer finns på Esbo stads område. Det finns utvecklingsbehov för brandstationsnätverket i förhållande till de fem stadsdelscentrumen i Esbo. Den nuvarande placeringen av brandstationen i Esboviken motsvarar inte behoven för den regionala utvecklingen i Esboviken, brandstationen i Ängskulla motsvarar inte framtidens aktionsberedskapsbehov med tanke på placeringen och Otnäsområdets aktionsberedskap måste förbättras med en ny brandstation.

För närvarande finns brister i räddningsverksamhetens beredskap på Otnäsområdet. Otnäs nås inte enligt kravet för aktionsberedskapstiden på sex minuter från närmaste brandstationer. Det planeras mera bebyggelse och arbetsplatser i stor utsträckning till området. Metron och snabbspårvägen stärker kollektivtrafikens roll. Tyngdpunkten för trafiklösningarna är en god fotgängarmiljö och undersökning om fordonstrafiken kan minskas med olika alternativ och genom att kanalisera trafiken till huvudleder. Dessa lösningar kommer att försvaga områdets tillgänglighet från andra brandstationer. Tätare stadsstruktur, byggande av mycket höga byggnader, omfattande och invecklade utrymmen under och ovan jord kommer mer än tidigare att förlänga tiden att få hjälp. Central placering är längs Ring I. När brandstationen i Otnäs färdigställs kan utryckningsfordonen köra direkt via anslutningen vid Karlavägen till Ring I.

Enligt nuvarande uppskattning tas brandstationerna i Esboviken och Mattby i bruk 2022 och de ersätter de nuvarande brandstationerna i Esboviken och Ängskulla. Brandstationen i Otnäs är planerad att tas i bruk i början av 2024. Placeringen av stationerna har planerats för att bättra nå områden som för närvarande en utmaning för aktionsberedskapen. Placeringen av nya brandstationer har jämförts med inträffade olyckor och på basis av jämförelsen förväntas en betydande förbättring av tillgängligheten i södra Esbo. Det är meningen att genomföra planeringen av brandstationen i Otnäs 11/2020-3/2022. Byggande av brandstationen i Otnäs är planerad att verkställas 9/2022-1/2024.

Byggbkostnaden för brandstationen i Otnäs har uppskattats till 5 260 000 € och dessutom finansieringskostnader på 96 000 € under byggtiden. Uppskattad hyreskostnad för brandstationen är 427 990 € per år. Räddningsverket har reserverat 110 000 € i sin investeringsplan för att möblera och utrusta objektet. Idrifttagning av brandstationen i Otnäs påverkar ökningen av räddningsverkets personal och utrustning. Brandstationens personalinverkningar planeras i personalplanen. Inverkningarna av prestationskravet för utrustningen på den nya brandstationen beaktas i planeringen och i investeringsplanen.

Enligt samarbetsavtalet för Västra Nylands räddningsområdes tio kommuner är det kommunen på området i fråga som skaffar eller bygger utrymmen för räddningsverkets bruk. Varje kommun svarar på sitt område för att nödvändiga utrymmen anvisas för räddningsverket. Räddningsverket hyr utrymmena av områdets kommuner. Räddningsväsendets kostnader betalas av kommunerna och fördelas i förhållande till invånarantalen. Betalningsandelen för Esbo är för närvarande 61 %. Kostnaderna för de lokaler som den prehospitla akutsjukvården behöver riktar räddningsverket enligt avtalet med Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt till kostnaderna för den prehospitla akutsjukvården.

7 SERVICENIVÅBESLUTETS GILTIGHET OCH UPPFÖLJNING

Servicenivåbeslutet gäller till slutet av år 2024. Genomförande av servicenivåbeslutet leds, styrs och följs upp enligt servicenivåbeslutperioden, verksamhetsplanen och årsplanen. I verksamhetsplanen bestäms bindande mål för budgeten. Uppföljning av hur målen uppfylls görs med delårsrapporter och rapporteras till direktionen. Servicenivåbeslutet kan vid behov ändras om det sker betydande förändringar i risker och i verksamhetsmiljön. Det lokala räddningsväsendet (direktionen) beslutar om ändring av servicenivåbeslutet efter att ha hört kommunerna.

Enligt 12 § i beredskapslagen ska räddningsverket säkerställa att det kan sköta sina uppgifter så väl som möjligt också i undantagsförhållanden. Därutöver enligt 28 § i räddningslagen när servicenivån bestäms ska också verksamheten i undantagsförhållanden beaktas och när omständigheterna kräver det ska uppgifterna sättas i prioritetsordning. Man kan avvika från servicenivåbeslutet när undantagsförhållanden råder eller av annat särskilt vägande skäl (exempelvis störningssituation), om det är nödvändigt för att prioritera uppdragen eller om det i praktiken är omöjligt att upprätthålla servicenivån inom något delområde. Beslut om avvikelsen görs av räddningsdirektören som tjänstemannabeslut.

BESLUT OM SERVICENIVÅN

- ✓ Servicenivåbeslutet gäller 2021-2024.
- ✓ Man kan avvika från servicenivåbeslutet i undantagsförhållanden eller av särskilt vägande skäl med tjänstemannabeslut av räddningsdirektören.

RISKROUTORNA 2020 I VÄSTRA NYLAND

